

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

*“Κάθε επιστήμη όταν αποχωρίζεται από
την δικαιοσύνη και τις άλλες αρετές αποδει-
κνύεται πανουργία και όχι σοφία.*

ΠΛΑΤΩΝ (Μενέξενος)

ΕΤΟΣ 48ον

ΤΕΥΧΟΣ 252

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
Dr. Arundale: Η Νεότητα	1
H.S Olcott: Οι Εσωτερικές Επιστήμες (Μέρος 2ον)	3
Σ. Νάγος: Περί Αληθείας, Ελευθερίας, & Γνώσεως	7
Ο Πόλεμος	8
Κρισναμούρτι: Περί Πολέμου	10
L. Fischer: Ο Μαχάτμα Γκάντι και η Μπαγκαβάτ Γκιτά	12
A. Ανδριανόπουλος: Το Ανθρώπινο Πνεύμα	15
Ιουλιανός: Εις Βασιλέα Ήλιο	16
E.Συρέ: Το Θεϊόν Δράμα	17
Πορφύριος: Ύμνος εις Αθάνατον Θεόν	22
Θ. Παράκελσος: Ο Χριστός Θριαμβευτής	23
T. Νάιχαρντ: Το Ιερό Τσιμπούκι	25
Η Εορτή του Λευκού Λωτού	31
Ομιλία Γ. Σιβρή: Εορτή του Λευκού Λωτού.....	31
Ομιλία A. Κωστοβασίλη: Οι Τρεις Αλήθειες	35
Ομιλία Κρ. Ιωαννίδου: Η Ημέρα του Λευκού Λωτού	36
Σουφισμός : Αφορισμοί Χ Γκίμπράν	39
Κ.Μελισσαρόπουλος: Για την Παιδεία στην Πολιτεία	40
Η.Ζάραγκα: Μέτρον – Ισορροπία	47
Ι. Κασταμονίτη: Ομφαλός – Το Κέντρο του Κόσμου	51
Σενέκας: Επιστολή προς Λουκίλιο	55
E. Μπλαβάτσκι: Η Αγάπη και η Αυτοθυσία	56
Η Γιορτή της Μητέρας	58
A. Πανωφοροπούλου: Μετάνοια (ποίημα)	61
Από την Σοφία της Άπω Ανατολής	62
Μεταξύ μας	63

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Βουνουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961

Fax: 210 36.10.961

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Συντακτική Επιτροπή

Έτος 48ον, Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2003, Τεύχος 252

Η ΝΕΟΤΗΤΑ

Dr. G. Arundale

Η νεότης δεν είναι μία περίοδος της ζωής μας.

Η νεότης είναι μία κατάσταση του νού.

Η νεότης δεν είναι τα απαλά τα μάγουλα, τα κόκκινα τα χείλη, τα ευκίνητα τα γόνατα.

Νεότης είναι η θεληματική διάθεση, η ζωντάνια της φαντασίας, το σφρίγος των αισθήσεων, η δροσερότητα που αναβρύζει από το πνεύμα.

Κανείς δεν γερνάει γιατί έζησε απλώς κάμποσα χρόνια. Γερνούν όμως όσοι πρόδωσαν τα ιδανικά τους.

Τα χρόνια ρυτιδώνουν το δέρμα, η παραίτηση όμως από τον ενθουσιασμό, αυτή ρυτιδώνει την ψυχή.

Η αμφιβολία, η έλλειψη εμπιστοσύνης, ο φόβος, η απελπισία, αυτά είναι τα χρόνια τα βαριά, που καμπουριάζουν το σώμα και σκεπάζουν με στάχτη τη σπίθα την εσωτερική.

Είτε είστε 72 χρονών, είτε 16, πάντοτε υπάρχει μέσα σε κάθε άνθρωπο, μέσα στην καρδιά του, η λαχτάρα του θαυμασμού, η γλυκειά ενατένιση των άστρων και όλων των πραγμάτων και των ιδεών που λάμπουν, η άφοβη αντιμετώπιση των όσων μας έρχονται, η αλάθητη δίψα για το μέλλον, η χαρά του παιγνιδιού της ζωής.

Είστε τόσο νέος όσο το πιστεύετε και τόσο γέρος όση είναι η αμφιβολία σας. Είστε τόσο νέος όση είναι η εμπιστοσύνη στον εαυτό σας και τόσο γέρος όσος είναι ο φόβος σας. Τόσο νέος όση η ελπίδα σας και τόσο γέρος όση η απελπισία σας.

Στο κεντρικότερο σημείο της καρδιάς σας υπάρχει ένας δέκτης και ένας πομπός. Αφήστε τον να δέχεται μηνύματα ομορφιάς, ελπίδας, χαράς, θάρρους και δύναμης. Ας δέχεται και ας στέλνει τέτοια μηνύματα και από τη γη και από τον ουρανό και από τους ανθρώπους και από το Άπειρο.

Όσο η καρδιά σας λειτουργεί έτσι θα είστε Νέος.

«Δύο πράγματα γεμίζουν την ψυχή μου με θαυμασμό.
Επάνω μου ο έναςτρος ουρανός και μέσα μου ο ηθικός νόμος».

KANT

«Ποτέ σου τη δροσιά δε θα τη βρείς,
αν μέσα απ'τη ψυχή σου δεν αναβρúσει»

ΓΚΑΙΤΕ- ΦΑΟΥΣΤ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

*Του Συντ/χη Henry S. Olcott
(Απόδοση στα ελληνικά Γ.Σιβρής)*

Ο συνταγματάρχης H.S. Olcott, συνιδρυτής και πρώτος, Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας, έδωσε τη διάλεξη αυτή στο Κολόμπο της Κεϋλάνης στις 5 Ιουνίου 1880. Είναι η ανατύπωση από ένα βιβλίο των διαλέξεων του υπό το τίτλο: Θεοσοφία, Θρησκεία και Εσωτερικές Επιστήμες (Λονδίνο: George Redway, 1885)

Μέρος Δεύτερο (τελευταίο)

Στο πρώτο μέρος προσπάθησα να επικεντρώσω την προσοχή σας στην ομολογημένη άγνοια των συγχρόνων επιστημόνων μας για τη φύση της ζωής και να σας δείξω ότι στην πραγματικότητα, όλα τα ορατά φαινόμενα είναι μυστικά και κρυμμένα από τον μέσο ερευνητή. Ο όρος απόκρυφο έχει δοθεί στις επιστήμες, αναφορικά με τη μυστική πλευρά της φύσεως – το τμήμα της δυνάμεως του πνεύματος. Ανοίξτε οποιοδήποτε επιστημονικό βιβλίο ή παρακολουθείστε οποιαδήποτε διάλεξη ή προσφώνηση από κάποια σύγχρονη αυθεντία και θα δείτε ότι η σύγχρονη επιστήμη περιορίζει την έρευνά της στο ορατό υλικό ή φυσικό σύμπαν. Αυτό που μελετά είναι οι συνδυασμοί και οι συσχετισμοί της ύλης που προκαλούνται από την ώθηση των κρυμμένων δυνάμεων.

Το μικροσκόπιο έχει επί των ημερών μας τελειοποιηθεί τόσο πολύ ώστε να αποκαλύπτει και το ελαχιστότατο αντικείμενο στον πολύ μικρό κόσμο μιας δροσοσταλίδας. Το τηλεσκόπιο κάνει ορατούς και καθρεφτίζει στην οθόνη του τους τρεμοσβήνοντας αστερισμούς. Οι ζυγαριές των χημικών υπολογίζουν με απόλυτη ακρίβεια το βάρος μιας ελαχίστης ποσότητας ύλης. Μας διαβεβαιώνουν ότι με το φασματοσκόπιο είναι ευδιάκριτη η σύνθεση όλων των πραγμάτων στη γη, στους ήλιους και στα άστρα. Ουσίες που μέχρι πρόσφατα υπέθεταν ότι είναι στοιχεία, αποδείχθηκε τώρα ότι είναι συνθέσεις, ενώ αυτά που είχε υποτεθεί ότι είναι συνθέσεις βρέθηκαν να είναι στοιχεία.

Βήμα προς βήμα η φυσική επιστήμη έχει πορευθεί απ' τη παλαιά φυλακή της στα κελιά της εκκλησίας προς το επιθυμητό της τέρμα – το χείλος της υλικής φύσεως. Δεν θα ήταν υπερβολή να παραδεχθούμε ότι έχει σχεδόν φθάσει στα όρια της, αλλά οι ανακαλύψεις του τηλεφώνου από τον Έντισον, του φωνογράφου και του ηλεκτρικού φωτός, και από τον Κρουκ η ύπαρξη και οι ιδιότητες της ακτινοβολούσας ύλης, φαίνεται να έχουν ωθήσει πολύ μακρύτερα το χάσμα που χωρίζει αναμφοσβήτητα το γνωστό απ' το φανταστικό άγνωστο. Οι πρόοδοι της φυσικής επιστήμης τείνουν να μετριάσουν κάπως την υπερηφάνεια των επιστημόνων μας. Είναι ως εάν ολόκληρα διαμερίσματα που παλαιότερα δεν μπορούσαμε ούτε καν να τα ονειρευτούμε, έρχονται ξαφνικά στην επιφάνεια καθώς κατακτάται κάθε νέο ύψωμα γνώσεως, ακριβώς όπως ο ταξιδιδώτης βλέπει να προσπερνώνται μεγάλες εκτάσεις της υπαίθρου καθώς αναρριχάται στην κορυφή του βουνού που τον είχε περιορίσει μέσα σ' ένα στενό ορίζοντα. Γεγονός είναι ότι ανεξαρτήτως εάν εξετάζεται από τη φυσική ή δυναμική της πλευρά, η φύση είναι ένα βιβλίο με μία ατέλειωτη ποικιλία θεμάτων που πρέπει να μελετηθούν και μυστηρίων που πρέπει να διαλευκανθούν. Και όσον αφορά την επιστήμη, υπάρχουν χίλιες φορές περισσότερα εκείνα που είναι απόκρυφα παρά εκείνα που είναι φανερά και ευκόλως κατανοητά.

Η συνειδητοποίηση αυτού του γεγονότος τόσο σαν αποτέλεσμα προσωπικής έρευνας, όσο και συζητήσεως με μορφωμένους ήταν μία από τις κύριες αιτίες της ιδρύσεως της Θεοσοφικής Εταιρίας.

Θα πρέπει ακόμη να συμφωνηθεί ότι, ενώ η πρώτη ανάγκη για τον αμερόληπτο μαθητή είναι ν'ανακαλύψει το βάθος και την απεραντοσύνη της δικής του άγνοιας, το επόμενο είναι ν'ανακαλύψει εάν και πώς μπορεί να διαλυθεί αυτή η άγνοια. Πρέπει πρώτα να αποκτήσουμε την ιδιότητα του μαθητή και μετά να αναζητήσουμε ένα διδάσκαλο. Πού, σε ποιο μέρος του κόσμου είναι δυνατόν να ευρεθούν άνθρωποι κατάλληλοι να μας διδάξουν ένα μέρος του μυστηρίου που είναι κρυμμένο πίσω από τη μάσκα του κόσμου της ύλης; Ποιός κρατά το μυστικό της ζωής; Ποιός γνωρίζει τί είναι η δύναμη και τί την αναγκάζει να συναρμολογεί τους αναρρίθμητους, ατέλειωτους συσχετισμούς της με τα μόρια της ύλης; Ποιός μεμονωμένως μπορεί να μας λύσει την απορία πώς οικοδομήθηκαν οι κόσμοι και γιατί; Μπορεί κανείς να μας πεί από πού ήλθε ο άνθρωπος, πού πηγαίνει, και τί είναι;

Ποιό είναι το μυστικό της αναπνοής, του ύπνου, της σκέψης, της μνήμης, του θανάτου; Ποιό είναι το αιώνιο και αυθύπαρκτο στοιχείο το οποίο, όπως πιστεύουν και συμφωνούν όλοι είναι η πηγή κάθε ορατού και αόρατου και με το οποίο ο άνθρωπος διεκδικεί συγγένεια; Εμείς οι μικροί σύγχρονοι άνθρωποι περιφερόμεθα σε αναζήτηση αυτού του διδασκάλου, με το φορητό φανάρι στα χέρια μας, σαν να είναι νύχτα αντί για ημέρα. Το φώς της αληθείας λάμπει συνεχώς αλλά εμείς, επειδή είμαστε τυφλοί δεν μπορούμε να το δούμε. Ποιά αυθεντία μπορεί να μας το δείξει; Καμμία δεν υπάρχει παρά μία μόνον αλήθεια και αυτή μπορεί να αναζητηθεί στο μυστικό κόσμο της εσωτερικής φύσεως του ανθρώπου θεοσοφικά και με τη βοήθεια των «εσωτερικών επιστημών». Δεν υπάρχει καν ένα ανεξιχνίαστο μυστήριο στη φύση για το μαθητή που γνωρίζει πώς να την ερευνά. Όπως τα φυσικά γεγονότα μπορούν να παρατηρηθούν με τον οφθαλμό του

σώματος, έτσι και οι πνευματικοί νόμοι μπορούν να ανακαλυφθούν με την εσωτερική εκείνη αντίληψή μας την οποίαν ονομάζουμε οφθαλμό της ψυχής.

Η αντιληπτική δύναμη ενοικεί στη φύση του ανθρώπου. Είναι η θεϊκή ιδιότης που τον καθιστά ανώτερο του κτήνους. Αυτούς που ονομάζουμε προφήτες και μάντεις, αυτούς που οι βουδδιστές γνωρίζουν σαν ARAHATS και οι αριανοί σαν αληθινούς SANYASIS, δεν είναι παρά άνθρωποι που έχουν χειραφετηθεί εσωτερικά από τα φυσικά δεσμά, και δια της σταδιακής και επιμόνου κυριαρχίας επί των ενστίκτων και της κτηνώδους φύσεώς τους, έχουν προχωρήσει στη τελική δόξα του πνεύματος. Φωτεινά πρότυπα ήταν ο Ιησούς, ο Μωάμεθ, ο Ζωροάστρης, ο Μουνσής, ο Βούδδας, κ.α. οι οποίοι είχαν ανακαλύψει το μονοπάτι προς τη Νιρβάνα και τη Βασιλεία των Ουρανών. Όλοι αυτοί ήταν Θεόσοφοι τουτέστιν, γνήσιοι αναζητητές της πνευματικής γνώσης. Ό,τι έπραξαν και ό,τι κατόρθωσαν μπορεί να το επιτύχει οποιοσδήποτε άλλος άνθρωπος που έχει τα ανάλογα προσόντα και αυτό είναι το μάθημα που διδάσκεται απ'τη Θεοσοφική Εταιρία. Όπως αυτοί απέσπασαν τα μυστικά της φύσεως από τα σπλάχνα της, έτσι μπορούμε κι' εμείς, εφ'όσον αποδειχθούμε άξιοι υπηρέτες της.

Οργανώσαμε την Εταιρία- όπως αναφέρεται στο τρίτο άρθρο του αρχικού καταστατικού της – «για την ανακάλυψη όλων των νόμων της φύσεως και τη διάδοση της γνώσεώς της.» Δεν μας ενδιέφεραν τόσο οι γνωστοί νόμοι της φύσεως. Ο ειδικός τομέας της έρευνάς μας ήταν το άγνωστο και εσωτερικό μέρος της. Ήταν ομολογουμένως μία αποθαρρυντική προοπτική. Μας εδόθη όμως η πυξίδα προς τη σωστή κατεύθυνση από τους Διδασκάλους της Σοφίας, των οποίων η βοήθεια και καθοδήγηση μας ενεθάρρυνε και ενεψύχωνε για να βαδίσουμε στο δύσκολο και ανηφορικό δρόμο.

ΠΕΡΙ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΩΣ

Σ. Νάγος

Μόνον οι απαλλαγμένοι από τα πάθη τους βλέπουν τις λεωφόρους της πνευματικής ζωής, γνωρίζουν τις αλήθειες της φύσεως και τους «Γονείς τους». Ουδείς κυβερνώμενος από τα πάθη του και ζων έξω των όρων της φυσικής ζωής δύναται να γνωρίσει τους «Γονείς του».

Γονείς του ανθρώπου είναι ο Ουρανός και η Γη. Ο Ουρανός είναι ο Πατήρ του, η Γη είναι η Μητέρα του. Ο άνθρωπος είναι προορισμένος να γνωρίσει τους νόμους των «Γονέων του».

Ο Πατήρ και η Μητέρα του ανθρώπου είναι οι παράγοντες της ψυχικής και σωματικής του υπάρξεως.

Εκείνο το οποίο καλούμε «Γονείς» του ανθρώπου δηλαδή της ανθρώπινης φύσεώς του, δεν είναι παρά μία λειτουργία νόμων των πραγματικών του Γονέων. Οι ουσίες της Γης και το Φως του Ουρανού είναι οι πηγές πάσης ατομικής υπάρξεως και πάσης συνειδητής ζωής. Η Μητέρα Γη δια των ουσιών της και των εν ενεργεία νόμων της παρέχει τα ουσιαστικά στοιχεία προς οργάνωση των μορφών, ο δε Πατήρ Ουρανός τις θαυμάσιες επιδράσεις του Φωτός οι οποίες προκαλούν εις την Συνεχή Ουσία της Γης την εκδήλωση των νόμων της.

Δια των εν ενεργεία νόμων της αυτών, η Συνεχής ουσία φθάνει δια να καταστεί ο Συνθετικός Λόγος των μορφών. Αλλά δια την συντήρηση και εξέλιξη των μορφών, ο Πατήρ και η Μητέρα είναι οι μεγάλοι παράγοντες.

Το Φως του Ουρανού και οι ουσίες της Γης είναι οι μοναδικοί συντελεστές των μορφών αλλά είναι επίσης και οι συντελεστές πάσης μεταμορφώσεως καθώς και εκείνοι οι οποίοι φέρουν τις ψυχές της Γης εις τις διάφορες βαθμίδες της ανελικτικής κλίμακος των πνευματικών κόσμων.

(Απόσπασμα ομιλίας)

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Η φρίκη του πολέμου συγκλόνισε για μια ακόμη φορά την ανθρωπότητα.

Η Θεοσοφική Εταιρία έχει ως αρχή να μην ασχολείται πολιτικά με το θέμα. Καταδικάζει κάθε μορφή πολέμου και παρακολουθεί με αγωνία το συνεχιζόμενο επί πολλούς αιώνες δράμα του ανθρώπινου γένους διαπιστώνοντας με θλίψη ότι καμμία δύναμη δεν μπορεί να βάλει τέλος στη διαρκώς αυξανόμενη καταστροφική μανία των αιματηρών συγκρούσεων. Ο ένας πόλεμος διαδέχεται τον άλλον με μικρές ανάπαυλες.

Πάγια θέση της Θεοσοφικής διδασκαλίας είναι ότι η αντιμετώπιση του εφιάλτη του πολέμου δεν μπορεί να γίνει με εξωτερικά μέσα, αλλά με μια διαφορετική προσέγγιση, με μια στροφή του ανθρώπου προς τις πνευματικές αξίες. Μόνον η πνευματικότης μπορεί να φέρει την ειρήνη στο κόσμο.

Ο άνθρωπος έχει απομακρυνθεί απ' τις πνευματικές ρίζες του, έχει πάρει λάθος δρόμο και γι' αυτό βρίσκεται διαρκώς σε κατάσταση εσωτερικής συγκρούσεως η οποία έχει σαν αποτέλεσμα τον εξωτερικό αλληλοσπαραγμό.

Τα ιερά κείμενα όλων των λαών δεν ομιλούν για το πόλεμο των όπλων, αλλά για τη πάλη του καλού προς το κακό, των δυνάμεων του φωτός προς τις δυνάμεις του σκότους. Και αυτός είναι ο μόνος ιερός πόλεμος.

“ Τα όπλα είναι ολέθρια όργανα ”

ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

(Περί Πολέμου)

ΕΡΩΤΗΣΗ: - Στιγματίζετε τον πόλεμο και όμως τον συντηρείτε;

ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ: - Μήπως όλοι μας δεν συντηρούμε αυτή την τρομερή ομαδική δολοφονία; Ο καθένας μας είναι υπεύθυνος. Ο πόλεμος είναι το τελικό αποτέλεσμα της καθημερινής μας ζωής. Τρέφεται από τις σκέψεις, αισθήματα, πράξεις μας όλων των ημερών. Αυτό που είμαστε, είναι και ο κόσμος. Και όσο δεν θ' αντιλαμβανόμαστε τις άμεσες και έμμεσες συνέπειες της ευθύνης μας για τον πόλεμο, θα είμαστε ανίκανοι να αποδεσμευτούμε από την συμφορά. Πρέπει να τοποθετήσουμε το πρόβλημα για να το κατανοήσουμε. Ο πόλεμος είναι η αναπόφευκτη συνέπεια αυτής της κοινωνίας, η οποία είναι φτιαγμένη για τους σκοπούς του πολέμου και σ' αυτόν οδηγούν η βιομηχανοποίησή της και τα ιδεώδη της. Οτιδήποτε πράττουμε εντός των ορίων της, συντελεί στον πόλεμο. Ο φόρος που πληρώνουμε αγοράζοντας ένα αντικείμενο, χρηματοδοτεί τον πόλεμο. Ακόμη και η αγορά ενός γραμματιστή είναι συμβολή στον πόλεμο. Δεν μπορούμε να ξεφύγουμε απ' αυτόν, οπουδήποτε και αν ζητήσουμε να δραπετεύσουμε, ιδίως στην εποχή μας που η κοινωνία είναι οργανωμένη για τον ολοκληρωτικό πόλεμο. Η πιο απλή, η πιο αθώα εργασία συντελεί στον πόλεμο με τον ένα ή τον άλλον τρόπο. Είτε μας αρέσει, είτε όχι, βοηθούμε τον πόλεμο και με μόνο το γεγονός ότι υπάρχουμε. Τότε τί πρέπει να κάνουμε; Δεν είναι δυνατόν ν' αποτραβηχτούμε σ' ένα νησί ή σε καμιά πρωτόγονη κοινότητα γιατί ο σημερινός πολιτισμός είναι παντού. Θ' αρνηθούμε την συμβολή στον πόλεμο μη πληρώνοντας τους φόρους μας ή αποφεύγοντας την αγορά ενός γραμματιστή; Και έχει σημασία αυτό; Αν όμως αυτές είναι έμμεσες συνέπειες, άς μη παρασυρθούμε απ' αυτές. Το θεμελιώ-

δες πρόβλημα της αιτίας του πολέμου, αυτό δεν είναι το πιο ουσιώδες; Λοιπόν, αν κατορθώσουμε να κατανοήσουμε την αιτία του πολέμου, θα μπορέσουμε ν'αντιμετωπίσουμε τις δευτερεύουσες συνέπειες από εντελώς διαφορετικό πρίσμα. Αν μπορούμε να ελευθερωθούμε από τις αιτίες του, μπορεί να μη τεθούν καν τα δευτερεύοντα προβλήματα.

Οφείλουμε λοιπόν να συγκεντρωθούμε στην ανακάλυψη των εντός μας αιτίων του πολέμου. Αυτή η ανακάλυψη πρέπει να γίνει ατομικά και όχι σε οργανωμένο όμιλο γιατί οι ομαδικές δράσεις μας εμποδίζουν να σκεπτόμαστε. Η προπαγάνδα και τα συνθήματα εκτρέφουν ακόμη περισσότερο τη μισαλλοδοξία και την πάλη. Η αιτία πρέπει ν'ανακαλυφθεί εντός μας, από τον καθένα μας, με τέτοιον τρόπο που να μπορέσουμε να λυτρωθούμε με την άμεση πείρα μας.

Αν διαλογισθούμε βαθειά, θ'αποκτήσουμε συνείδηση των αιτίων του πολέμου. Είναι τα πάθη, η ραθυμία, η άγνοια, οι κοσμικές αξίες, η δίψα διασημότητας και προσωπικής επιβολής, η απληστία, ο φθόνος, η φιλοδοξία, οι τοπικές κυριαρχίες, τα οικονομικά σύνορα, οι κοινωνικές διαιρέσεις, οι φυλετικές προκαταλήψεις και οι οργανωμένες θρησκείες. Δεν είναι δυνατόν σε καθένα ν'αποκτήσει συνείδηση της απληστίας του, της αγνοίας του κι'έτσι να λυτρωθεί; Υποστηρίζουμε τον φυλετισμό, διότι είναι μια διέξοδος των σκληρών και εγκληματικών μας ενστίκτων. Εν ονόματι της πατρίδας μας ή της ιδεολογίας μας, μπορούμε να σκοτώσουμε ατιμώρητα και να γίνουμε ήρωες.

Αλλά το ουσιώδες πρόβλημα, δεν είναι η αναίρεση της αιτίας των συρράξεων και του πόνου; Αν δεν συγκεντρωθούμε σ'αυτό, πώς μπορεί να σταματήσουν οι πόλεμοι, με την λύση των δευτερευόντων προβλημάτων; Αν δεν ξεριζώσουμε μέσα μας τις αιτίες του πολέμου, σε τι θα χρησίμευε να καλύψουμε τα εξωτερικά αποτελέσματά της εσωτερικής μας κατάστασης; Πρέπει καθένας μας να σκάψει βαθειά μέσα του και να γυμνωθεί από την απληστία και την αμάθεια, πρέπει να εγκαταλείψουμε τελείως τον σωβινισμό, τον φυλετισμό και όλες τις αιτίες που προκαλούν την αφιλία. Πρέπει να συγκεντρωθούμε στο πρωταρχικής σημασίας ζήτημα και να μην αφεθούμε να λοξοδρομήσουμε σε δευτερεύοντες δρόμους.

Ο ΜΑΧΑΤΜΑ ΓΚΑΝΤΙ ΚΑΙ Η ΜΠΑΓΚΑΒΑΔ ΓΚΙΤΑ

Το Θεϊκό τραγούδι των Ινδών και η ιδέα περί πολέμου

Από το βιβλίο του **LOUIS FISCHER**

Ο Μαχάτμα Γκάντι, ο μεγάλος άγιος των συγχρόνων Ινδιών και όλου του κόσμου, ήταν θαυμαστής του Χριστού. Τον εγοήτευαν τα λόγια Του και συχνά τα ανέφερε....

«Λέγω δε υμίν, μη αντιστήναι τω πονηρώ, αλλ'όστις σε ραπίσει επί την δεξιάν σιαγόνα, στρέψον αυτώ και την άλλην... Μακάριοι οι πραείς... Μακάριοι εστέ όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσιν...

Διαλλάγητι τω αντιδίκω σου ταχύ... Αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών... Μη θησαυρίζετε υμίν θησαυρούς επί της γής... Όπου γάρ έστιν ο θησαυρός ημών, εκεί έσται και η καρδιά υμών».

Περισσότερο γοητευμένος ήταν με το κήρυγμα της χριστιανικής θρησκείας για την ειρήνη. Του θύμιζε την «Μπαγκαβαδ Γκιτά», το ιερό βιβλίο των Ινδών, που με ντροπή του ομολόγησε, ότι δεν είχε διαβάσει μέχρις ότου εισήλθε στο δεύτερο χρόνο των νομικών του σπουδών στο Λονδίνο. Του προξένησε τέτοια εντύπωση, ώστε δεν του εξαλείφθηκε σ'όλη τη ζωή του. «Όταν με πλησιάζει η αμφιβολία, όταν με κυττάζει κατάματα η απογοήτευση, δεν βλέπω στον ορίζοντα άλλη ακτίνα ελπίδας», έγραφε στην εβδομαδιαία εφημερίδα του «Νέα Ινδία», στις 6 Αυγούστου 1925. «Επιστρέφω στην Μπαγκαβαδ Γκιτά και βρίσκω παρηγοριά σ'ένα στίχο της. Κι'αμέσως αρχίζω να μειδιώ στο μέσον της πιο καταθλιπτικής στενοχώριας».

Η «Μπαγκαβάδ Γκιτά» ή «Θεϊκό τραγούδι» είναι ένα εξαιρετικό ποίημα από 700 στροφές, στην αρχαία Σανσκριτική, για την επιστήμη και την πρακτική της Γιόγκα. Γράφτηκε μεταξύ του 5ου και του 2ου αιώνα π.Χ. και είναι η συζήτηση επί του πεδίου της μάχης μεταξύ του ήρωα αυτής, Κρίσνα, ο οποίος λατρεύεται ως Θεός στις Ινδίες, και του Αρζούνα, αρχηγού μιας παρατάξεως σ'εμφύλιο πόλεμο.

Πριν η μάχη της Κουρουξέτρα αρχίσει, ο Αρζούνα ζητάει από τον Κρίσνα να οδηγήσει το άρμα του στον ανοικτό χώρο ανάμεσα στους δυό έτοιμους να συγκρουσθούνε στρατούς, για να δει με ποιούς θα πολεμήσει. Όταν ο Κρίσνα εισακούει την παράκλησή του, ο Αρζούνα αναγνωρίζει στις τάξεις των εχθρών πολλούς από τους συγγενείς του και παλιούς φίλους του. Χλωμιάζει στην ιδέα πως θα σκοτώσει πρόσωπα αγαπητά περισσότερο κι'από τη δική του ζωή. Στην απελπισία του φωνάζει: «Δεν θα πολεμήσω!» Το υπόλοιπο του βιβλίου είναι η απάντηση του Κρίσνα. Δεν αναφέρεται μονάχα στο άμεσο πρόβλημα του Αρζούνα, αλλά πραγματεύεται την όλη φύση του πολέμου, το νόημα της ζωής και για τι σκοπούς οφείλει ο άνθρωπος να μάχεται πάνω στη γη. Στο τέλος της συνομιλίας, ο Αρζούνα έχει αλλάξει γνώμη. Είναι έτοιμος να πολεμήσει. Και αρχίζει η μάχη...

Για να καταλάβουμε την Γκιτά, πρέπει πρώτα να εξετάσουμε τι είναι και τι δεν είναι.

Πρέπει να λάβουμε υπ'όψει μας την τοποθέτησή της. Όταν ο Ιησούς έλεγε τα υπέροχα λόγια, που είναι γνωστά ως "Επί του Όρους" ομιλία, απευθυνόταν σε μια ομάδα αφοσιωμένων μαθητών, σε μια ειρηνική εποχή, μακριά από ρήξη και σύγχυση. Και τους δίδαξε το ύψιστο ιδεώδες της μη βίας. Η Γκιτά είναι διαφορετική. Το πλαίσιο της είναι πεδίο μάχης. Και ο Αρζούνα δεν είναι αφιερωμένος καλόγηρος, αλλά εκ γενετής και εξ επαγγέλματος πολεμιστής. Ανταποκρίνεται προς τον μεσαιωνικό ιππότη της χριστιανοσύνης.

Αυτή είναι η ορθόδοξη ερμηνεία της Γκιτά, αλλά για τον Γκάντι ήταν αποκρουστική. Γι'αυτό, όταν διάβασε το βιβλίο στο

Λονδίνo, κατά το 1888-89 το χαρακτήρισε σαν αλληγορία, στην οποία το πεδίοn της μάχης είναι η ψυχή και ο Αρξούνα, η υψηλότερη ροπή του ανθρώπου για την πάλη κατά του κακού.

Ο Μαχάτμα Γκάντι ήταν Κάρμα γιόγκι. Σ'ένα σχόλιό του για την Γκιτά, περιέγραψε τον τέλειo Κάρμα γιόγκι: «Είναι ο ευλαβής που δεν ζηλοτυπεί για τίποτε, που είναι πηγή οίκτου, που στερείται εγωϊσμού, που είναι ανιδιοτελής, που έχει το ίδιο το κρύο και τη ζέστη, την ευτυχία και την δυστυχία, που πάντα συγχωρεί, που είναι πάντα ικανοποιημένος, που παίρνει σταθερές αποφάσεις, που έχει αφιερώσει νου και ψυχή στο Θεό, που δεν τρομάζει άλλους, ούτε οι άλλοι τον τρομάζουν, που είναι ελεύθερος από την αγαλλίαση, τη θλίψη και το φόβο, που είναι αγνός, που είναι στη δρόση έμπειρος, μα και ανεπηρέαστος από αυτήν, που παραιτείται κάθε καρπού, καλού ή κακού, που φέρεται το ίδιο σε φίλους κι'εχθρούς, που είναι άθικτος από την υπόληψη ή τη δυσμένεια, που δεν φορискώνει από εγκώμια, ούτε ξαρώνει όταν τον κακολογούν, που αγαπά τη σιγή και την μοναξιά, που έχει λογικό πειθαρχημένο. Τέτοια ευλάβεια είναι ασυνεπής με την ταυτόχρονη ύπαρξη ισχυρών προσκολλήσεων».

Ο Γκάντι τα συνόψιζε όλα σε μια λέξη: «**Ανεπιθυμία**».

Οι Μαχάτμας είναι σπάνιοι.

Η **ανεπιθυμία** είναι ένα ιδεώδες, που λίγοι στις Ινδίες ή οπουδήποτε αλλού το φθάνουν ή καν το επιζητούν. Αλλά ο νεαρός Ινδός, διαβάζοντας την Μπακαβάδ Γκιτά πολλές φορές τον μίνα, στο σπίτι ή στο ναό, γίνεται ενήμερος των εντολών της και δυνατόν να εμπνευσθεί στο κατώφλι της ζωής, να σταθμίσει το νόημά της. Ο Γκάντι, δίχως αμφιβολία, το έπραττε, κι αυτό επηρέασε ολόκληρο το μέλλον του.

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΝΕΥΜΑ

Αντ. Ανδριανόπουλος

Ο άνθρωπος καθ' εαυτόν έχει ουσιαστικώς μεγάλην αξίαν. Δια να παραχθεί η ανθρωπίνη μορφή, η φύσις ειργάσθη επί αιώνων αιώνων. Ο άνθρωπος εν τη Γη αποτελεί την κορωνίδα και το στεφάνωμα της δημιουργίας. Εν τη μορφή αυτού εκδηλούται εμφανέστερον το λογικόν και εν αυτώ καταφαίνεται σαφώς η πνευματικότητα της φύσεως. Το ανθρώπινον πνεῦμα εν τῷ συνόλῳ του αποτελεί το συνειδητόν Εγώ της Γης.

Το πνεῦμα εκδηλούται εἰς ὅλας τὰς οργανικὰς μορφὰς αποτελοῦν στοιχείον καὶ τῶν κατωτέρων τοῦ ἀνθρώπου ὄντων. Εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁμως ἡ πνευματικότης εκδηλούται τελειότερον.

Κατὰ τί ὁ ἄνθρωπος διαφέρει τῶν λοιπῶν ἐπὶ τῆς Γῆς ζῶων; Κατὰ τὸν σωματικόν οργανισμόν του ὅστις εἶναι δεξιότερος εἰς τὸ να δέχεται δια τοῦ συνόλου τῶν αἰσθήσεων τοῦ λεπτοτέρας ἐντυπώσεις καὶ κατὰ τὰς ικανότητας τοῦ πνεύματός του, αἵτινες του ἐπιτρέπουν να εκδηλεῖ περισσότερὰν νόησιν, θέλησιν καὶ ἐλευθερίαν καὶ ἐντονότερα, ἐυγενέστερα αἰσθήματα.

Αφοῦ τὸ πνεῦμα, ὡς προαχθεῖ ἐκ τῆς ζωώδους καταστάσεως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην, ἐξεδήλωσε περισσότερὰν νόησιν, περισσότερὰν θέλησιν καὶ περισσότερὰν ἐλευθερίαν, πρέπει να συμπεράνουμε διὰ να προοδεύσει περισσότερον ὁ ἄνθρωπος καὶ διὰ να τελειοποιηθεῖ, εἶναι ἀνάγκη να καλλιεργήσῃ καὶ να ἀναπτύξῃ περισσότερο τὸ νοητικόν του καὶ τὸ αἰσθηματικόν του μέρος. Να ἐκδηλώσῃ ἰσχυρότερὰν θέλησιν καὶ μεγαλυτέραν ἐλευθερίαν.

Ἡ ἐσωτερικὴ, ἡ πραγματικὴ ἀξία ἐκάστου ἀνθρώπου μετράται με τὸ πνευματικόν κεφάλαιον τῶν ψυχικῶν του δυνάμεων, τῶν γνώσεών του καὶ τῶν αἰσθημάτων του.

**Επιλογή ΙΛΙΣΟΥ ἀπὸ τὸ βιβλίον
ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΩΤΙΚΗΣ**

ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ (Ιουλιανού)

Μετάφραση Π. Γράβιγγερ

Εκ του Ενός Θεού, του νοητού κόσμου, προέρχεται εξίσου μοναδικός ο βασιλεύς Ἥλιος, προωρισμένος να είναι ο μεσίτης των νοερών Θεών, ὃν κατέχει το μέσον, ενασκών υπό ποικίλης μορφάς την μεσιτείαν ταύτην, επιτηγχάνων ομοφωνίαν, φιλίαν, ειρήνην. Ἄγει εἰς ἔνωσιν τα τελευταία με τα πρώτα. Κέκτηται την δύναμιν ὡς μεσάζωντος, να τελειοποιεῖ, να συνέχει, να εγγχεί την ζωὴν. Εἰς τον αισθητόν κόσμον παρέχει παντοία ἀγαθὰ, ὅχι μόνον διότι δια της ακτινοβολούσης λάμπειως του περιλάμπει τον κόσμον με κάλλος και φαιδρότητα, ἀλλὰ και την ουσίαν των ἡλιακῶν ἀγγέλων παρέχει και την ἀγέννητον ουσίαν εἰς τα γεννώμενα, εἰς την ὁποίαν ἐπιπροστίθεται προ ταύτης ἡ εσσαεὶ νεάζουσα και μόνιμος αἰτία της ζωῆς των αἰδίων σωματίων (141 D- 142-B)

Προελθὼν αἰωνίως ἀπὸ την γόνιμον ουσίαν του Ἀγαθοῦ, ὁ Ἥλιος, μεσίτης μεταξύ των νοερῶν θεῶν, ἐξασφαλίζει την συνοχήν αὐτῶν, το ἀπεριόριστον αὐτῶν κάλλος, την ἀνεξάντλητον γονιμότητα, την τελείαν νόησιν και προικίζει ἀθρόως τα πάντα με ἀγαθὰ ἄχρονα. Ἐν τῷ εμφανή κόσμῳ προβάλλων την λάμπιν του εφ' ὅλης της ορατῆς περιοχῆς ἐν μέσῳ των ουρανίων ἐκτάσεων τας ὁποίας διατρέχει, χαρίζει εἰς ὅλον αὐτόν τον εμφανή κόσμον μέρος του νοητοῦ κάλλους και πληροὶ τον ουρανόν με τόσας θεότητας τας ὁποίας αὐτός ἐν εαυτῷ περιέχει, αποτελών το κέντρον των ἀμερίστως πληθυνομένων τοιῶν ὑπάρξεων και ἐνοειδῶς μετ' αὐτοῦ συνηνωμένων. Ἀλλὰ και την ὑπὸ την Σελήνην περιοχὴν συνέχει δια της αἰετογενεσίας και των ἀγαθῶν ἅπανα ἐπιδαιριλεῦει εἰς το κυκλικόν σῶμα, ἐπιμελούμενος γενικῶς του ἀνθρωπίνου γένους... ὅπως ἀκριβῶς και την ἡμετέρα ψυχὴν ἀπὸ αἰωνιότητος ἐπλάσε και κατέστησεν αὐτὴν οπαδὸν αὐτοῦ. (156C – 157 A)

Επιλογή ΙΛΙΣΟΥ για το Θερινό Ηλιοστάσιο.

ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΔΡΑΜΑ

(Από το Μυστικό Δείπνο στην Ανάσταση)

Ε. Συρέ

Ήταν παραμονή του Πάσχα. Ο Ιησούς παράγγειλε στους μαθητές του να προετοιμάσουν το δείπνο στη πόλη, στο σπίτι ενός φίλου. Ήξερε ότι θα ήταν το τελευταίο και ήθελε να του δώσει εξαιρετική επισημότητα. Οι Δώδεκα μαθητές συγκεντρώθηκαν μαζί με τον Διδάσκαλό τους, στο ανώγειο δωμάτιο ενός σπιτιού στην Ιερουσαλήμ. Όταν έφεραν τον πασχαλινό αμνό, τα γεμάτα κρασί αγγεία και την πολύτιμη κούπα, ο Ιησούς είπε: **«Επιθυμίαν επειθύμησα τούτο το Πάσχα φαγείν μεθ' υμών προ του με παθείν. Λέγω γάρ υμίν οτι ουκέτι ου φάγω εξ αυτού έως ότου πληρωθεί εν τη βασιλεία του Θεού»** (Λουκάς ΚΒ 15-16)

Ύστερα από τα λόγια αυτά τα πρόσωπα των μαθητών σκοτεινίασαν και ο αέρας έγινε βαρύς.

Σύμφωνα με το Εβραϊκό έθιμο στο δείπνο του Πάσχα έφαιγαν χωρίς να συζητούν, πικρά χόρτα και «χαρασέτ» (είδος άζυμου παξιμαδιού). Τότε ο Ιησούς πήρε τον άρτο και αφού τον ευλόγησε, τον έκοψε και τον μοίρασε λέγοντας:

«Τούτο εστί το σώμα μου το υπέρ υμών διδόμενο. Τούτο ποιήσετε εις την εμήν ανάμνησιν » (Λουκάς ΚΒ 19-20)

Τους έδωσε επίσης το κύπελλο μετά το δείπνο λέγοντας:

«Τούτο το ποτήριο η καινή διαθήκη εν τῷ αἱματί μου, το υπέρ υμών εκχυνόμενον » (Λουκάς ΚΒ 19-20)

Ο θεσμός του Δείπνου αυτού περικλείει πολύ περισσότερα απ'όσα λέγονται. Η συμβολική και μυστική αυτή πράξη δεν είναι μόνο πόρισμα και περιήληψη όλης της διδασκαλίας του Ιησού αλλά και αναβίωση ενός αρχαιότατου συμβόλου της μύησης. Η με-

τάληψη με τον άρτο, τον καρπό του σταχυού σημαίνει την γνώση του μυστηρίου της επίγειας ζωής και ταυτόχρονα την διανομή των αγαθών της γης. Η μετάληψη με τον οίνο, του αίματος της αμπέλου που το διαπερνά ο ήλιος, σημαίνει την διανομή των ουράνιων αγαθών, την συμμετοχή στα πνευματικά μυστήρια και την θεία επιστήμη. ● Ιησούς κληροδοτώντας τα σύμβολα στους Αποστόλους επεκτείνει μέσω αυτών την αδελφοσύνη και την μύηση σε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Προσθέτει το πιο βαθύ μυστήριο και την πιο μεγάλη δύναμη, δηλαδή το μυστήριο και την δύναμη της θυσίας. Την καθιστά αλυσίδα αόρατης μα άθραυστης αγάπης ανάμεσα σ' αυτόν και τους ανθρώπους, δίνοντας στην δοξασμένη ψυχή Του θεία επίδραση πάνω στις καρδιές όλων των ανθρώπων.

● ι μέρες του πάθους και της αγωνίας περνούν και ύστερα.....

● σταυρός υψώνεται αργά με το θύμα του και με την επιγραφή του, τελευταία ειρωνία του Ρωμαίου ανθύπατου .

«Ιδέ ο βασιλεύς των Ιουδαίων». Έχει φθάσει η υπέροχη στιγμή για τον Ιησού. ● υπερασπιστής των φτωχών, των αιδύντων και των καταπιεζόμενων πρέπει να τελειώσει το έργο του στο ατιμωτικό μαρτύριο που επιφυλάσσεται στους δούλους και τους ληστές. ● Υιός του Θεού πρέπει να πιεί ως το τέλος το ποτήρι που του φανερώθηκε στη Μεταμόρφωση. Πρέπει να κατέβει ως τα βάθη του Άδη και την φρόκη της γης. Αρνήθηκε να πιεί το γαρρωτικό ποτό που δίνουν στους κατάδικους για να μην πονούν. Θα υποφέρει την αγωνία του σταυρού με πλήρη συνείδηση. Τον καρφώνουν και το μαύρο σύννεφο της οδύνης πνίγει το λαϊμό του, σβύνει τα μάτια του, μα μέσα στους σπασμούς του πόνου η συνείδηση του Σωτήρα ανεβαίνει ζωντανή.

«Πάτερ άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι».

Μα ιδού το βάθος του πικρού ποτηριού, οι ώρες της αγωνίας από το μεσημέρι ως το ηλιοβασίλεμα. Το βλέμμα του σταυρωμένου να πλανιέται μέσα σ' ένα αγωνιώδες σύννεφο, πάνω από την Ιερουσαλήμ, την άγια πόλη που ήθελε να δοξάσει. Μα πού είναι τώρα οι μαθητές Του; Έχουν εξαφανιστεί. Μόνο τις βλαστήμιες του Σαχεντρίν ακούει:

«Άλλους έσωσε, εαυτόν ου δύναται σώσαι.» Μέσα σε ένα τρομερό οραματισμό του μέλλοντος βλέπει όλα τα εγγλήματα

που θα διαπράξουν οι άνομοι δυνάστες στο όνομά Του χρησιμοποιώντας μάλιστα το σημάδι Του, τον σταυρό, για να καταραστούν. Το χαμένο αυτό φως των ανθρώπων θα Τον κάνει να φωνάξει **«Πάτερ μου, ίνα τι με εγκατέλειπες;»** Αλλά αμέσως η συνείδηση του Σωτήρα ορθώνεται, αναβλύζει σε μια τελευταία αστραπή και φεύγει η ψυχή Του με μια κραυγή.

«Τετέλεσται».

Ὡ υπέροχε Ναζωραΐε, Θείε Υιέ του Ανθρώπου δεν είσαι πια εδώ. Χωρίς αμφιβολία με ένα πέταγμα ξαναβρήκε η ψυχή Σου μέσα σ'ένα πιο λαμπρό φως τον ουρανό Σου, τον ουρανό του όρους Θαβώρ. Είδες τον νικηφόρο λόγο Σου να πετά πέρα από τους αιώνες και δεν θέλησες άλλη δόξα από τα χέρια και το βλέμμα το στραμμένο προς Εσέ, εκείνων που είχες γιατρέψει και παρηγορήσει. Στην τελευταία Σου κραυγή που δεν κατάλαβαν οι φύλακές Σου, πέρασε αποπάνω Σου μια ανατριχίλα. Οι Ρωμαίοι στρατιώτες καθώς γύρισαν και είδαν την παράξενη ακτίνα που άφησε το πνεύμα Σου επάνω στην ήρεμη όψη εκείνου του πτώματος, ξαφνιάστηκαν. Οι δήμοί Σου κοιτάχτηκαν μεταξύ τους και είπαν:

«Μήπως ήταν Θεός!»

Εκπληρώθηκε πράγματι το δράμα; Είχε τελειώσει ο τρομερός και σιωπηλός αγώνας ανάμεσα στη Θεία Αγάπη και τον θάνατο; Για τις πιστές γυναίκες που θρήνησαν στα πόδια του σταυρού, για τους μαθητές που έτρεξαν φοβισμένοι να κρυφτούν σε μια σπηλιά, το δράμα είχε εκπληρωθεί. Ο Μεσσίας πέθανε με άθλια και ατιμωτική σταύρωση. Ο Διδάσκαλος χάθηκε και μαζί του έφυγε η ελπίδα, το Ευάγγελιο, η βασιλεία των Ουρανών. Τριγύρω σκοτάδι βασιλεύει, σιωπή και βαθύτατη απελπισία. Εν τούτοις την απελπισία διαδέχεται μια απότομη, κεραυνοβόλα χαρά. Αστράφτει, ξεσπά όπως το φώς του ήλιου στην ανατολή και παντού μεταδίδεται μια δυνατή κραυγή..

«Χριστός Ανέστη!»

Πρώτα η Μαρία η Μαγδαληνή τον είδε και έπεφτε στα πόδια Του τρελλή από χαρά. Ύστερα οι άγιες γυναίκες **«Πηγαίνετε να είπτε στους αδελφούς μου να πορευτούν στη Γαλιλαία και θα με δουν εκεί»**. Το ίδιο βράδυ οι ένδεκα μαθητές με κλειστές

τις πόρτες του σπιτιού, βλέπουν τον Ιησού να παρουσιάζεται μπροστά τους. Τους μίλησε σιγά και τους μάλωσε για την απιστία τους. Ύστερα τους έδωσε την εντολή « **Πορευθέντες εις τον κόσμον πάντα, κηρύξατε το Ευαγγέλιο πάση τη κτίση**». (Μάρκος ΙΣΤ 15)

Παράξενο πράγμα. Όπως τον άκουγαν σαν να βρισκόταν όλοι τους μέσα σε όνειρο. Ύστερα εξαφανίστηκε σαν ένα φως και έμεινε μόνον ο ήχος της φωνής του.

Το γεγονός της ανάστασης προκάλεσε αληθινή επανάσταση στην ψυχή των Αποστόλων. Γι' αυτούς ο ένδοξος Χριστός τώρα ζει, τους μίλησε, οι ουρανοί άνοιξαν, το υπερπέραν εισχώρησε στο επίγειο. Η αγγελία της αθανασίας ακούμπησε τα μέτωπά τους με τις φλόγες της Πεντηκοστής και αγκάλιασε τις ψυχές τους έτσι που δεν μπορούσε να σβύσει πλέον. Και από εκεί πήγαζε η αγωνιστική τους ορμή και η χαρά τους για τα μαρτύρια. Από την ανάσταση ξεκινά η αξιοθαύμαστη, η ατέλειωτη ελπίδα που φέρνει το Ευαγγέλιο σ' όλους τους λαούς της Γής.

Το δράμα των Παθών συνετέλεσε σε μεγάλο βαθμό στην επικράτηση του Χριστιανισμού. Προκάλεσε τα δάκρυα όλων των ανθρώπων που έχουν καρδιά και προσηλύτισε χιλιάδες ψυχές. Σε όλες τις σκηνές του μέσα στα Ευαγγέλια υπάρχει μια ανείπωτη, μια ανυπέροβλητη ομορφιά που ταραίζει και κατακλύζει την ψυχή κάθε ευσεβούς. Ο Ιησούς Χριστός με το παράδειγμα της ζωής Του, του θανάτου Του και της ανάστασής Του αγκαλιάζει ολόκληρη τη ζωή και γίνεται οδηγός για εκείνον που βιώνει το θείο δράμα μέσα του, πορευόμενος προς το Βασίλειο των Ουρανών.

(Επιλογή ΙΛΙΣΟΥ από το βιβλίο – *Οι Μεγάλοι Μύστες*).

“Ο Εσταυρωμένος”

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΑΘΑΝΑΤΟΝ ΘΕΟΝ

(ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ)

Μετάφρασις κειμένου Π. Γράβιγγερ

Ἀρρητε πατέρα των αθανάτων, αἰώνιε, μύστα, ὦ Κύριε, σύ που επιβαίνεις τα αἰθέρια νῶτα των περιδινουμένων («αμφιδρόμων») κόσμων, ὅπου ἡ ἰσχύς της ὁρμῆς σου στηρίζεται. Σύ που βλέπεις και ἀκούεις τὸ κάθε τι που ζητούμεν. Ἄκουσον τὰ τέκνα σου, που τὰ ἐσπειρες κατὰ τὴν κατὰλληλον εποχὴν των.

Διότι ἡ χρυσὴ σου, ἀφθονος, αἰωνία Δύναμις υπέρκειται τοῦ κόσμου και τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ.

Πάνω ἀπὸ αὐτοὺς αἰωρεῖσαι κινῶν τὸν εαυτὸν σου δια μέσου Φωτὸς και τρέφων δι' αἰωνίως ρεόντων διαύλων τὸν μὴ ταλαντευόμενον Νούν. Σύ ὅστις γεννάς ὅλο τὸ Πάν, διαμορφῶνων τὴν ἀφθαρτον ὕλην, τῆς ὁποίας ἡ δημιουργία ἀπεφασίσθη, ὅταν τῆς ἔδωσες δια-

φόρους μορφάς. Εντεύθεν ἀπορρέουν αἱ δημιουργίαι των ἱερῶν βασιλέων («ἀνάκτων») οἱ ὁποῖοι εἶναι τριγύρω σου, βασιλικῶτατε πατέρα των ὅλων («παντόπατορ») και μόνε Πατέρα των θνητῶν και των ευδαιμόνων αθανάτων.

Αἱ ἄλλαι δημιουργίαι διακρίνονται ἀπὸ σένα, ἀν και πηγάζουν ἀπὸ Σε και μεταβιβάζουν τὸ κάθε τι ὡς μηνύματα πρὸς τὸν πρωτογένεθλον Νούν σου και πρὸς τὴν Δύναμίν σου.

Παραλλήλως πρὸς αὐτὰ ἔχεις δημιουργήσει και μίαν τρίτην τάξιν κυβερνητῶν («ἀνάκτων») οἱ ὁποῖοι καθημερινῶς σε μεταφέρουν δίκην οχημάτων και σε ἀνυμνούν, εἰς συμφωνίαν με τὴν θέλησιν τὴν ἰδικήν των και ἄδουν μέχρι σήμερον διηνεκῶς.

Αναγράφεται εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πορφυρίου:

Εκ Λογίων Φιλοσοφίας (στίχοι 19) Βλ. HANS LEWY, CHALDAEAN ORACLES AND THEURGY, LE CAIRE 1956, σ.10)

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΗΣ

Θ. Παράκελσος

Ο άνθρωπος είναι το πιο αγαπημένο πλάσμα του Θεού, περισσότερο και από τους αγγέλους. Τούτο αποδείχθηκε με το θάνατο του Κυρίου, ο οποίος πέθανε για τον άνθρωπο και όχι για τον Εωσφόρο. Αν μεσολαβεί ο Θεός για τον άνθρωπο είναι γιατί νιώθει μεγαλύτερη χαρά όταν ανακαλύπτει ένα χαμένο πρόβατο, παρά όταν ανακαλύπτει τα υπόλοιπα ενενήντα εννέα που δε φεύγουν από τη στάνη. Η διαφορά ανάμεσα στον άνθρωπο και τους αγγέλους είναι πως εμείς είμαστε τα πρόβατα του Θεού, ενώ ο Εωσφόρος δεν ήταν πρόβατο. Ο Θεός μεσολάβησε για τον άνθρωπο, επειδή είναι ένα πλάσμα που φέρει μέσα του την αιωνιότητα. Πέθανε για την ανθρώπινη φυλή, ώστε στο σύντομο χρόνο του επάνω στη γη να μην επισύρει ο άνθρωπος πάνω του την αιώνια καταστροφή και να μην τον ξελογιάσει η σάρκα του με τη λαγνεία. Επιπλέον, για να μην υποφέρει ο αγαπημένος του μια τέτοια μοίρα, πέθανε πάνω στο σταυρό και κέρδισε παντοντινή χαρά για εκείνους που το πνεύμα τους αισθάνεται μεταμέλεια και λύπη για τα αμαρτήματα της σάρκας.

Αν και παραιτήθηκε ο Χριστός από τη ζωή Του δεν έχασε τη μάχη αλλά την κέρδισε. Αναστήθηκε από το θάνατο και ανήλθε στους Ουρανούς, γιατί δεν έπρεπε να πεθάνει από ασθένεια ή στο κρεβάτι του, αλλά να υποφέρει το σταυρικό θάνατο... Πράγματι, το ότι πολέμησε και αγωνίστηκε σημαίνει πως ζει. Εκείνος που σκοτώνεται και παραμένει στο πεδίο της μάχης κερδίζει τη νίκη. Όποιος συνεχίσει να ζει δεν μπορεί να είναι νικητής, γιατί δεν πληγώθηκε ποτέ. Μόνον εκείνος που πληγώθηκε φέρει τη νίκη... Μόνον ο ηττημένος μπορεί να είναι νικητής. Εκείνος που εί-

ναι αιήτητος δραπετεύει, όμως ποιά είναι η τιμή του και για ποιά νίκη μπορεί να υπερηφανευθεί;

Ποιός είναι τόσο δυνατός, ισχυρός και θαυμαστός σαν τον κεραυνό; Αφού ο Χριστός είπε ότι η δεύτερη έλευσή Του θα μοιάζει με κεραυνό από τον Ουρανό, χρειάζεται να γνωρίζουμε τη φύση του κεραυνού, γιατί χτυπάει σκληρά και βαριά και είναι τόσο θαυμαστός μέσα στη φύση, που δύσκολα μπορεί να τον συλλάβει ο άνθρωπος... Για εκείνον που το σκέφτεται αυτό ο κεραυνός ας είναι μια προειδοποίηση να μη διαπράττει αμαρτήματα ή να αποστρέφεται το μονοπάτι του Θεού.

Σκεφτείτε πως πάνω στη γη δεν υπάρχει χαρά χωρίς ιδρώτα, αγωνία και οδύνη. Όμως όταν αφήνουμε αυτόν τον κόσμο, μπαίνουμε μέσα στο αιώνιο σώμα και εκεί θα βρούμε ανάπαυση και χαρά. Χαρά στη χαρά και αιωνιότητα στην αιωνιότητα.

Όπως φέρνει η κάθε μέρα τις δικές της φροντίδες και βάρη, έτσι και κάθε άνθρωπος φορτώνεται το σταυρό του. Κάτω από το σταυρό θα εισέλθουμε στη Βασιλεία των Ουρανών, γιατί ο σταυρός ανήκει στον Ουρανό.

Τίποτε δε θα παραμείνει από τον κόσμο, ούτε τα στοιχεία, ούτε το στερέωμα, αλλά κάποτε θα επαληθευτεί η προφητεία. Ο κόσμος θα αναλωθεί από τη φωτιά και η φωτιά θα καταβροχθίσει το νερό, τις πέτρες και τα μέταλλα. Τίποτε δεν μπορεί να αμυνθεί ή να αντισταθεί στη φωτιά. Έτσι, όλα θα επιστρέψουν στην αρχική τους κατάσταση, όπως λέγεται στην Αγία Γραφή: **«Πνεύμα Θεού εφέρετο υπεράνω των υδάτων»...** Τότε δε θα υπάρχει τίποτε φθαρτό, γιατί όλα θα είναι ίδια μέσα στο πνεύμα του Θεού.

(Από το βιβλίο Θ. Παράκελσος – Κείμενα)

«Όταν διαβάζουμε πως ο Χριστός ή ο Όσιρις ή ο Μίθρας ή ο Διόνυσος γεννήθηκε, πέθανε και αναστήθηκε, θυμώμαστε το μεγάλο δράμα της ανθρώπινης ψυχής. Ότι συμβαίνει σε κάθε ψυχή τώρα και πάντοτε, διατυπώνεται σε διάφορες εποχές της ανθρώπινης ιστορίας στο βίο ενός προσώπου που γεννιέται ώστε να χρησιμεύσει σαν τύπος του αναγεννημένου ανθρώπου».

Πλ. Δρακούλης «Φως εκ των έδων».

ΤΟ ΙΕΡΟ ΤΣΙΜΠΟΥΚΙ

(Θρύλοι και παραδόσεις των Ινδιάνων της Β. Αμερικής)

Τ. Νάιχαρντ.

Μιλάει το «Μαύρο Ελάφι»:

Φίλε μου, αφού το θές, θα σου διηγηθώ την ιστορία της ζωής μου. Κι' αν ήταν μόνο η ιστορία της ζωής μου δε θα την έλεγα γιατί τί είναι ένας άνθρωπος για νά'χει κάνει τόσα πολλά στους χειμώνες του και όταν τον λυγίζουν σαν το βαρύ χιόνι; Πολλοί άνθρωποι έζησαν και θα ζήσουν αυτή την ιστορία, αμέτρητοι σαν τα χορτάρια πάνω στους λόφους.

Είναι η ιστορία της μιας ζωής που είναι καλό και άγιο να τη διηγηθείς. Της ζωής που εμείς τα δίποδα τη μοιραζόμαστε με τα τετράποδα και με τα φτερωτά του ουρανού και μ' όλα τα φυτά. Γιατί αυτά είναι παιδιά μιας μητέρας και ο πατέρας τους είναι ένα Πνεύμα.

Αυτή λοιπόν δεν είναι η ιστορία ενός μεγάλου κυνηγού ή ενός μεγάλου πολεμιστή ή ενός μεγάλου ταξιδιώτη· αν και είχα πετύχει πολύ κυνήγι στον καιρό μου, πολέμησα για το λαό μου σαν παιδί και σαν άντρας και ταξίδεψα μακριά κι είδα παράξενες χώρες και ανθρώπους. Αλλά το ίδιο έχουν κάνει και πολλοί άλλοι και καλύτερα από μένα. Αυτά θα τα θυμάμαι με την κουβέντα και συχνά μπορεί να φανούν ότι είναι η πραγματική ιστορία, όπως τότε που ζούσα τις χαρές και τις λύπες τους. Αλλά τώρα που μπορώ και τα βλέπω όλα σαν από μια μοναχική βουνοκορφή, ξέρω ότι ήταν η ιστορία ενός δυνατού οράματος που δόθηκε σ' έναν άνθρωπο πολύ αδύναμο για να το χρησιμοποιήσει. Ενός αγίου δέντρου που θά'πρεπε να είχε ανθίσει στη καρδιά ενός λαού με λουλούδια και γλυκόλαλα πουλιά και που τώρα είναι μαρα-

μένο. Η ιστορία του ονείρου ενός λαού που πέθανε στο ματωμένο χιόνι.

Αλλά αν το όραμα ήταν αληθινό και δυνατό, όπως νομίζω, συνεχίζει να είναι αληθινό και δυνατό. Γιατί αυτά είναι πράγματα του πνεύματος και η αιτία που χάνονται οι άνθρωποι είναι το σκοτάδι των ματιών τους. Έτσι γνωρίζω ότι είναι καλό αυτό που πρόκειται να κάνω και επειδή τίποτα καλό δεν μπορεί να γίνει από τον άνθρωπο μόνο του, θα κάνω πρώτα μια προσφορά και θα στείλω μια φωνή στο Πνεύμα του Κόσμου για να με βοηθήσει να είμαι αληθινός. Κοίταξε, γεμίζω το ιερό τσιμπούκι με φλούδα από κόκκινη ιτιά. Αλλά πριν το καπνίσουμε πρέπει να δεις πως φτιάχνεται και τι σημαίνει. Αυτές οι τέσσερεις κορδέλλες που κρέμονται εδώ από τον κορμό του τσιμπουκιού, είναι τα τέσσερα τέταρτα του σύμπαντος. Η μαύρη είναι για τη δύση όπου ζουν τα πλάσματα του κεραυνού για να μας στέλνουν τη βροχή. Η άσπρη είναι για το βορρά απ' όπου έρχεται ο μεγάλος άσπρος άνεμος που εξαγνίζει. Η κόκκινη είναι για την ανατολή απ' όπου ξεπηδάει το φως και όπου ζει το πρωινό αστέρι για να δίνει στους ανθρώπους τη γνώση. Η κίτρινη είναι για το νότο απ' όπου έρχεται το καλοκαίρι και η δύναμη της αύξησης.

Αλλά αυτά τα τέσσερα πνεύματα είναι στο βάθος ένα Πνεύμα, κι αυτό εδώ το αετίσιο φτερό είναι γι' αυτό το Ένα που είναι σαν πατέρα, μα είναι και για τις σκέψεις των ανθρώπων που θα 'πρεπε να πετούν ψηλά σαν τους αετούς. Μήπως δεν είναι ο ουρανός πατέρας και η γη μητέρα και δεν είναι πράγματι παιδιά τους όλες οι ζωντανές υπάρξεις με πόδια, φτερά, ή ρίζες; Κι αυτό το πετσί πάνω στη μπούκα εδώ, που πρέπει να είναι από δέρμα βίσωνα, είναι για τη γη απ' όπου προερχόμαστε και που απ' το στήθος της βυζαίνουμε, σαν τα μωρά, όλες τις ζωές μας, μαζί με τα ζώα, τα πουλιά, τα δέντρα και το χορτάρι. Κι επειδή σημαίνει όλα αυτά και περισσότερα απ' όσα ο άνθρωπος μπορεί να καταλάβει, το τσιμπούκι είναι ιερό.

Υπάρχει μία ιστορία για το πώς πρωτόρχε το τσιμπούκι σε μας. Λένε πως πριν από πολλά χρόνια δύο ανιχνευτές έψαχναν για βίσωνες. Όταν έφτασαν στην κορυφή ενός ψηλού λόφου και

κοίταξαν προς το βορρά είδαν κάτι να' ρχεται από μακριά κι όταν πλησίασε κοντύτερα φώναξαν: **«Είναι μια γυναίκα!»** και ήταν. Τότε ο ένας απ' τους ανιχνευτές, που ήταν άμυαλος, έκανε κακές σκέψεις και τις είπε, αλλά ο άλλος απάντησε: **«Είναι μια άγια γυναίκα, διώξε μακριά όλες τις κακές σκέψεις»**. Όταν ήρθε ακόμα πιο κοντά είδαν ότι ήταν ντυμένη με ένα ωραίο άσπρο δερμάτινο ρούχο, είχε πολύ μακριά μαλλιά και ήταν νέα και πολύ όμορφη. Αυτή κατάλαβε τις σκέψεις του και είπε με φωνή που έμοιαζε με τραγούδι : **« Δεν με ξέρεις, αλλά αν θέλεις να κάνεις αυτό που σκέφτεσαι μπορείς να' ρθείς»**. Ο ανόητος πήγε, αλλά μόλις στάθηκε μπροστά της ήρθε ένα άσπρο σύννεφο και τους τύλιξε. Η όμορφη νέα βγήκε απ' το σύννεφο, κι όταν αυτό διαλύθηκε ο ανόητος άντρας ήταν ένας σκελετός γεμάτος σκουλήκια.

Έπειτα η γυναίκα είπε σ' εκείνον που ήταν γνωστικός:

«Πήγαινε σπίτι σου και πες στο λαό σου οτι έρχομαι και οτι πρέπει να φτιαχτεί για μένα μια μεγάλη σκηνή στο κέντρο του έθνους».

Ο άντρας, που ήταν πολύ φοβισμένος, πήγε γρήγορα και τα' πε στο λαό που έκανε αμέσως ό,τι ειπώθηκε. Έτσι εκεί γύρω απ' τη μεγάλη σκηνή περίμεναν την ιερή γυναίκα. Μετά από λίγο ήρθε, πολύ όμορφη και τραγουδώντας, και καθώς έμπαινε στη σκηνή αυτό ήταν το τραγούδι της:

«Με ολοφάνερη πνοή περπατώ.

Μια φωνή στέλνω καθώς περπατώ.

Με ιερό τρόπο περπατώ. Με ολοφάνερα ίχνη περπατώ.

Με ιερό τρόπο περπατώ».

Καθώς τραγουδούσε έβγαινε απ' το στόμα της ένα άσπρο σύννεφο που είχε ωραία μυρουδιά. Έπειτα έδωσε κάτι στον αρχηγό, κι ήταν ένα τσίμπούκι μ' ένα μικρό βίσωνα σκαλισμένο στη μια πλευρά, για να συμβολίζει τη γη που μας γεννά και μας τρέφει και με δώδεκα αετίσια φτερά που κρέμονταν απ' τον κορμό, για να συμβολίζουν τον ουρανό και τα δώδεκα φεγγάρια, κι αυτά ήταν δεμένα μ' ένα χόρτο που δεν σπάζει ποτέ. **«Κοίταξε!»** είπε,

«Μ' αυτό θα πληθύνετε και θα γίνετε ένα καλό έθνος. Μόνο καλό θα' ρθει από αυτό. Μόνο τα χέρια των καλών να το φροντίζουν και οι κακοί δεν πρέπει ούτε να το βλέπουν». Έπειτα τραγούδησε πάλι και βγήκε απ' την σκηνή και καθώς ο λαός την κοίταζε που πήγαινε, ξαφνικά ήταν ένας άσπρος βίσωνας που κάλπαζε και φρούμαζε μακριά και έφυγε γρήγορα.

Αυτό λένε, κι αν συνέβη ή όχι δεν ξέρω, αλλά αν το σκεφτείς, μπορείς να καταλάβεις ότι είναι αληθινό.

Τώρα ανάβω το τσιμπούκι κι αφού το προσφέρω στις δυνάμεις που είναι μια Δύναμη και στείλω μια φωνή σ' αυτές, θα το καπνίσουμε μαζί. Προσφέροντας τον κορμό, πρώτα απ' όλα στον Έναν ψηλά – έτσι – στέλνω μια φωνή:

Χέυ, χέυ! Χέυ, χέυ! Χέυ, χέυ! Χέυ, χέυ!

«Τουνκασίλα,⁽¹⁾ Βάκαν Τάνκα⁽²⁾ που υπήρχες πάντα, που πριν από σένα κανείς δεν υπήρξε. Δεν υπάρχει άλλος πέρα από σένα για να προσευχηθώ. Από σένα τον ίδιο έχει δημιουργηθεί το καθετί που βλέπεις, το καθετί που υπάρχει. Τα έθνη των αστεριών στο σύμπαν εσύ τα' χεις δημιουργήσει. Τα τέσσερα τέταρτα της γης εσύ τα' χεις δημιουργήσει. Τη μέρα, και σ' εκείνη τη μέρα είχες τελειώσει τα πάντα. **Τουνκασίλα, Βάκαν Τάνκα,** πλησίασε στη γη για ν' ακούσεις τη φωνή που σου στέλνω. Εσύ, που σε σένα ο ήλιος δύει, κοίταξέ με! Πλάσματα του Κεραυνού κοιτάξτε με! Εσύ όπου ο Άσπρος Γίγαντος ζει με δύναμη, κοίταξέ με! Εσύ όπου ο ήλιος λάμπει συνέχεια, απ' όπου έρχεται τ' αστέρι της αυγής και η μέρα, κοίταξέ με! Εσύ στα βάθη τ' ουρανού ένας αετός δύναμης, κοίταξε! Και συ Μητέρα Γή, η μόνη Μητέρα, εσύ που έχεις δείξει ευσπλαχνία στα παιδιά σου»!

«Ακούστε με, τέσσερα τέταρτα του κόσμου- συγγενής είμαι! Δώστε μου τη δύναμη να περπατώ στη μαλακή γή. Ένας συγγενής στο καθετί που υπάρχει! Δώστε μου μάτια για να βλέπω και δύναμη να καταλαβαίνω, ώστε να μπορέσω να γίνω σαν και σας. Μόνο με τη δύναμή σας μπορώ ν' αντιμετωπίσω τους ανέμους».

«Βάκαν Τάνκα, Βάκαν Τάνκα, Τουνκασίλα, πάνω σ' ολόκληρη τη γη τα πρόσωπα των ζωντανών πραγμάτων είναι όλα ίδια. Με στοργή έχουν προβάλλει απ' το χώμα. Κοίταξε σ' αυτά τα

πρόσωπα των αμέτρητων παιδιών, που 'χουν παιδιά στην αγκαλιά τους, ώστε να μπορέσουν ν'αντιμετωπίσουν τους ανέμους και να βαδίσουν τον καλό δρόμο μέχρι τη μέρα της γαλήνης».

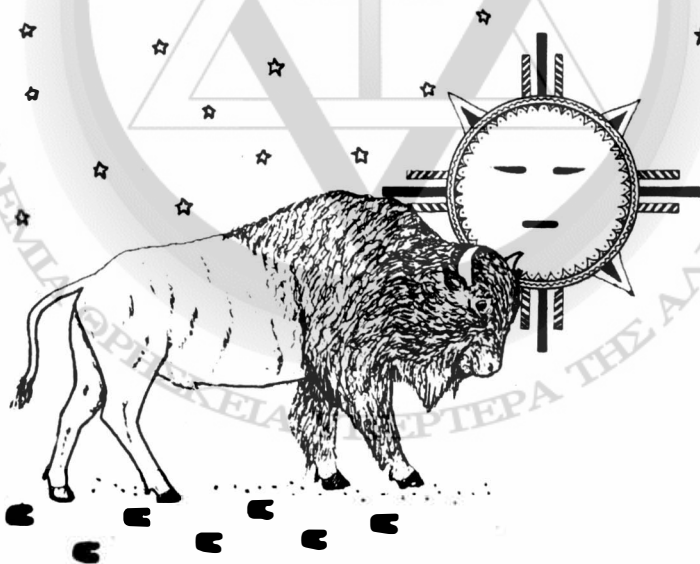
«Αυτή είναι η προσευχή μου, άκουσέ με! Η φωνή που σου στέλνω είναι αδύναμη, όμως τη στέλνω με θέρμη. Άκουσέ με. Τελείωσε. **Χετσέτου αλόχ»!**

Τώρα φίλε μου, άς καπνίσουμε μαζί για να υπάρχει μόνο το καλό ανάμεσά μας.

Από το βιβλίο «**Το Μεγάλο Όραμα**»
Επιλογή **Μ. Τομπούλογλου**

1) Τουνκασίλα: «Παππούς» είναι μια από τις βασικές όψεις του Βάκαν Τάνκα με την έννοια της θεότητας που είναι πέρα από κάθε εκδήλωση, ιδιότητα και προσδιορισμό. Αντίθετα η άλλη βασική όψη ο Ατε «Πατέρας» είναι ο θεός δημιουργός.

2) Βάκαν Τάνκα: όρος που μπορεί να ερμηνευτεί σαν «Μεγάλο Πνεύμα», «Μεγάλο Μυστικό», «Μεγάλη μυστική δύναμη», «Μεγάλη Ιατρική», «Μεγάλο Μυστήριο», είναι ο Θεός όχι μόνο σαν δημιουργός και Κύριος, αλλά και σαν απρόσωπη ουσία.

“ Έλενα Π. Μπλαβάτσου ”

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Στις 8 Μαΐου εορτάστηκε στην κεντρική αίθουσα της Θεοσοφικής Εταιρίας Ελλάδος, η ημέρα του Λευκού Λωτού, επέτειος του θανάτου της ιδρύτριας και ψυχής της Θ.Ε. Έλενας Πέτροβα Μπλαβάτσκυ.

Ομιλητές ήσαν ο πρόεδρος της Θ.Ε. Γ. Σιβρής, η αδ. Κ. Αντωνίου, η πρόεδρος της στοάς «Αλκυών» Α. Κωστοβασίλη, η Αδ. Η. Ζάραγκα, η πρόεδρος της στοάς «Κ. Μελισσαρόπουλος» Ιφ. Κασταμονίτη και η αντιπρόεδρος της στοάς «Αρτεμις» Κρ. Ιωαννίδου.

Λόγω πληθώρας ύλης οι ανωτέρω ομιλίες θα δημοσιευθούν σε δυο συνεχόμενα τεύχη του περιοδικού Ιλισός.

ΟΜΙΛΙΑ Γ.ΣΙΒΡΗ

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Αδελφοί μου,

Σαν παλαιός Θεόσοφος, ας μου επιτραπεί, επ' ευκαιρία της σημερινής εορτής του Λευκού Λωτού, να απευθύνω μερικά λόγια προς τα νεώτερα μέλη της εταιρίας. Λίγα απλά και χιλιοειπωμέ-

να λόγια, που εν τούτοις είναι πάντοτε επίκαιρα.

Όπως γνωρίζουμε όλοι, ο πρώτος και θεμελιώδης σκοπός της Θ.Ε. είναι η δημιουργία πυρήνος Παγκοσμίου Αδελφότητας. Για να εκπληρωθεί όμως αυτός ο σκοπός πρέπει να υπάρχει μία κοινή γραμμή και επιδίωξη μεταξύ όλων των μελών, και ν' ακολουθούν όλοι τους κανόνες της Θεοσοφικής διδασκαλίας, όπως θεσπίστησαν αυτοί από τους εσωτερικούς ιδρυτές της, που είναι οι Διδάσκαλοι της Σοφίας. Η ενότης και σύμπνοια μεταξύ των Στοών και των μελών δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί με εξωτερικά μέσα. Εάν δεν συντρέχουν οι εσωτερικές προϋποθέσεις τότε η ενότης αυτή δεν είναι δεδομένη. Και αυτό αποδεικνύεται από την μέχρι τούδε πορεία στην ιστορία της ίδιας της Θεοσοφικής Εταιρίας. Δεν ήταν λίγα τα στελέχη της εταιρίας που επιχείρησαν να υποβαθμίσουν κατά το παρελθόν τον ρόλο που διαδραματίζει στους κόλπους της η Αδελφότης. Ένας από αυτούς ήταν και ο Σίννετ, προς τον οποίον όμως απευθυνόμενοι οι Διδάσκαλοι της Σοφίας επισήμαναν τα εξής:

« Στις μέχρι τώρα συζητήσεις σας, προσπαθείτε συνεχώς να υποβιάσετε την ιδέα της Παγκοσμίου Αδελφότητας, αμφισβητώντας την χρησιμότητά της και προτείνοντας τον μετασχηματισμό της Θ.Ε. επί της αρχής ενός κολλεγίου για την ειδική μελέτη του αποκρυφισμού. Αυτό σεβαστέ και αξιότιμε φίλε δεν θα γίνει ποτέ (επιστολή Διδ. Σελ. 8)

Υπάρχει εν προκειμένω μία σαφής δήλωση ότι η πρωταρχική ιδέα των εσωτερικών ιδρυτών ήταν η Δημιουργία πυρήνος Παγκοσμίου Αδελφότητας και όχι μία καθαρά διανοητική μελέτη της αποκρύφου υπερφυσικής πλευράς. Η ιδέα αυτή έχει ενσωματωθεί στον πρώτο σκοπό και είναι ο μόνος σκοπός του οποίου η αποδοχή είναι υποχρεωτική όταν γίνεται κανείς μέλος της Θ.Ε. Τούτο σημαίνει ότι προέχει πάσης άλλης ασχολίας το έργο της δημιουργίας αυτού του πυρήνος, ο οποίος αποτελεί το θεμέλιο επί του οποίου θα πρέπει να στηριχθεί η περαιτέρω έρευνα και μελέτη των υπολοίπων σκοπών της Θ.Ε. Και το θεμέλιο αυτό δεν είναι άλλο από το κέντρο ή τσάκρας της καρδιάς, το οποίο θα πρέπει πρωτίστως να ενεργοποιηθεί.

Η Ε.Π. Μπλαβάτσκη, εξ άλλου, της οποίας την μνήμη τιμού-

με σήμερα, σε μία επιστολή της, και πάλι προς τον κ. Σίννετ, του υπενθυμίζει τα εξής.

«Δεν μπορεί να έχεις ξεχάσει όσα σου έχω πει κατ' επανάληψη στη Σύλμα και όσα ο Διδάσκαλος Κ.Χ. έχει γράψει σ' εσένα τον ίδιο, δηλαδή ότι η Θ.Ε. είναι πρώτα απ' όλα μία Παγκόσμια Αδελφότητα, όχι μία εταιρία για φαινόμενα και αποκρυφισμός (Επιστ. Διδ. Νο 138). Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι η Θ.Ε. έχει καθήκον να οδηγήσει στην πνευματική αφύπνιση, κι όχι να καταφεύγει στις ψυχικές μανίες που δεν είναι παρά μία άλλη μορφή υλισμού». Αλλά και η Άννη Μπέζαντ, ένα από τα αξιολογότερα και μακροβιότερα ηγετικά στελέχη της Θ.Ε. έδωσε ευθύς εξ αρχής, μόλις ανέλαβε την Προεδρία της, το στίγμα της εταιρίας με την εξής φράση. «Προσερχόμεθα στην Θ.Ε. όχι για ν' αποκτήσουμε γνώσεις και υπερβατικές εμπειρίες, αλλά για να οικοδομήσουμε χαρακτήρα».

Διότι, χωρίς την βελτίωση του χαρακτήρος δεν αναπτύσσεται η αδελφότητα.

Τέλος η σημερινή παγκόσμια πρόεδρος της Θ.Ε. η Ράντα Μπερνιέ, δεν παύει να τονίζει στα άρθρα και τις ομιλίες της, ότι καθήκον και αποστολή όλων των θεοσόφων είναι να συμβάλουν με την εργασία τους στην Στοά και τον τρόπο ζωής τους, στην ανθρωπινή αναγέννηση, δια του εξαγνισμού της διανοίας των και τη σύσφιξη των μεταξύ των σχέσεων επί τη βάσει του πνευματικού δεσμού. Σε μία πρόσφατη συνέλευση των αντιπροσώπων των Θεοσοφ.Τμημάτων στο ADYAR, ετέθη το ερώτημα: **«Πώς θα πρέπει να ζήσουμε για να οφελήσουμε το ανθρώπινο γένος;»** Η απάντηση που εδόθη δια στόματος της παγκοσμίου Προέδρου ήταν εν ολίγοις η εξής: **«Εάν προσπαθούμε ειλικρινά να γίνουμε αληθινοί Θεόσοφοι. Εάν αφομοιώσουμε μία ή δυο βασικές θεμελιώδεις διδασκαλίες και ζούμε σύμφωνα με αυτές όπως π.χ. της ειρήνης, τότε θα οφεληθούμε και εμείς και θα οφελήσουμε τους άλλους πολύ περισσότερο, από το να διαβάζουμε ένα μεγάλο αριθμό Θεοσοφικών συγγραμμάτων αλλά χωρίς πρακτική εφαρμογή. Είναι πιο σπουδαίο να εμβαθύνουμε στα Θεοσοφικά διδάγματα και να ζούμε μία αληθινή ζωή παρά να προσπαθούμε να διδαχθούμε πολλές γνώσεις και να διδάσκουμε τους άλλους.**

Η Θ.Ε. μπορεί να γίνει μία μεγάλη δύναμη για το καλό, εάν όλα τα μέλη της ζουν μία διαφορετική ανώτερη ζωή, και αυθόρμητα, φυσιολογικά, εκπληρώνουν το θείο θέλημα, γινόμενοι συνεργάτες στο «Μεγάλο Σχέδιο».

Ας ακολουθήσουμε λοιπόν και εμείς το παράδειγμα των παλαιότερων, πρεσβυτέρων αδελφών μας, κι ας προσερχόμαστε στην Θ. Εταιρία για να υπηρετήσουμε το Θεοσοφικό ιδεώδες, έχοντας πάντοτε κατά νου αυτό που διεκήρυξε η Ε.Π. Μπλαβάτσκη, ότι η Θεοσοφία είναι παγκόσμιος Αδελφότης. Αυτό για μας τους μεταγενέστερους, είναι μια βαριά και δυσβάστακτη υποθήκη, μία πρόκληση στην οποία οφείλουμε να ανταποκριθούμε, εάν θέλουμε να φέρουμε επάξίως τον τίτλο του Θεοσόφου, εάν θέλουμε να θεωρούμεθα αντάξιοι συνεχιστές του υψηλού αυτού ιδεώδους. Εάν κατορθώσουμε να πραγματοποιήσουμε αυτό το ιδεώδες μεταξύ μας, να δημιουργήσουμε στους κόλπους μας μία ευγενή σχέση, κατά την έκφραση του Βούδδα και το κήρυγμα του Ιησού, τότε θα μπορέσουμε να μεταδώσουμε τα οφέλη του ιερού αυτού δεσμού και στην κοινωνία, στις σχέσεις και τη συναναστροφή μας με τους συνανθρώπους μας. Τότε θ' αποτελέσουμε εμείς στον ιδιωτικό μας κύκλο, ένα πρότυπο προς μίμηση για όσους θελήσουν να παραδειγματισθούν, θα είμαστε ένα ενεργό μέλος της Θεοσοφικής οικογένειας μεταξύ των μη Θεοσόφων, όχι για να μεταδώσουμε απλώς εις τους άλλους τις αρχές της Θεοσοφικής διδασκαλίας, αλλά για να μεταφέρουμε εις αυτούς το Θεοσοφικό πνεύμα, και με την διαγωγή μας να συμβάλλουμε στην διαμόρφωση ενός κλίματος ειρήνης και γαλήνης μέσα στην σπαρασσόμενη απ' τους πολέμους και ταρασσόμενη από τις συγκρούσεις ανθρωπότητα. Μόνον έτσι θα μπορέσουμε να υπηρετήσουμε σωστά τον σκοπό της ιδρύσεως της Θ.Ε. Οι άνθρωποι σήμερα πάσχουν από έλλειψη γνώσεων, αυτές όπως διαπιστώνεται πλεονάζουν. Στερούνται των στοιχειωδών ανθρωπίνων αισθημάτων, τα οποία καλούμεθα εμείς να εκδηλώσουμε καλλιεργώντας τα μέσα μας όπως θα το ήθελαν οι Διδάσκαλοι της Σοφίας και οι ιδρυταί της Θεοσοφικής Εταιρίας.

Μπορεί το Θεοσοφικό αυτό μήνυμα να είναι γνωστό και να το έχουμε ακούσει πολλές φορές. Είναι όμως διαπιστωμένο ότι

δεν υπάρχει η δέουσα ανταπόκριση και προθυμία για την εφαρμογή του. Αυτός είναι και ο λόγος που επαναλαμβάνεται συνεχώς από όλα τα αρμόδια χείλη, για να μας υπενθυμίζουν το καθήκον μας, και να συγκινούν τις ώριμες ψυχές προς τις οποίες κυρίως απευθύνεται.

Αδελφοί μου,

Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι όλα τα μεγάλα πνευματικά κινήματα όλοι οι μεγάλοι πολιτισμοί οδηγούνται κάποτε στην παρακμή. Η Ε. Μπλαβάτσκη γνώριζε πολύ καλά ότι ο κίνδυνος της παρακμής ελλοχεύει και στους κόλπους της Εταιρίας. Γι' αυτό λίγο πριν πεθάνει έγραψε τους εξής προειδοποιητικούς λόγους προς τους επιζώντες Θεοσόφους. « Το μέλλον της Θεοσοφικής Εταιρίας εξαρτάται από το βαθμό αλτρουϊσμού, ειλικρίνειας, και αφοσιώσεως, καθώς και από το ποσοστό γνώσεως και σοφίας που θα κατέχουν τα μέλη στα οποία θα πέσει η ευθύνη να συνεχίσουν το έργο και να διευθύνουν την εταιρία όταν πεθάνουν οι ιδρυτές της. Έως τώρα όλες οι παρόμοιες με την Θ.Ε. κινήσεις έχουν αποτύχει, γιατί αργά ή γρήγορα εκφυλίζονται σε αιρέσεις, με τα ιδιαίτερά τους άκαμπτα δόγματα, κι έτσι χάνουν βαθμιαία τη ζωτικότητα εκείνη που αναδύεται μονάχα από την Αλήθεια! ».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ Α. ΚΩΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Υπάρχουν τρεις αλήθειες, που είναι απόλυτες και που δεν μπορούν να χαθούν. Πιθανόν όμως να μένουν ανείπωτες, γιατί η γλώσσα δεν μπορεί να τις εκφράσει.

- Η ψυχή του ανθρώπου είναι αθάνατη και το μέλλον της είναι το μέλλον αυτού που η ανάπτυξή του και η λάμψη του δεν έχουν όρια.

- Η αρχή που δίνει τη ζωή κατοικεί μέσα μας και έξω από εμάς. Είναι αθάνατη και αιωνίως αγαθοεργή. Δεν μπορεί κανείς να την δει ή να την ακούσει ή να την οσφρανθεί. Αλλά την διακρίνει κάθε άνθρωπος που ποθεί την αυτογνωσία.

- Κάθε άνθρωπος είναι ο ίδιος απόλυτος νομοθέτης του εαυτού του. Διανέμει στον εαυτό του τη δόξα ή την περιφρόνηση. Είναι ο ίδιος κριτής της ζωής του, της ανταμοιβής και της τιμωρίας του.

Αυτές οι αλήθειες, που είναι τόσο μεγάλες, όσο η ίδια η ζωή, είναι και τόσο απλές, όσο η πιο απλή ανθρώπινη σκέψη. Θρέψε με αυτές τους πεινασμένους.

(Από το «Ειδύλλιον του Λευκού Λωτού»)

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Η τελετή του άσπρου λωτού μας έρχεται από την προϊστορία, όταν η διδασκαλία του φωτός, του **Βούδι**, διδάσκονταν σε μερικά μυστικά τάγματα των Ιμαλαίων. Φτάνουν μέχρι τις μέρες μας, υπολοιπίματα των δύο εκδοχών της θεωρίας αυτής. Η μία εκδοχή είναι εσωτερική, η άλλη εξωτερική.

Η πρώτη η εσωτερική, μπορούμε να πούμε ότι είχε σχέση με τη μυστικιστική ένωση των θεών και των διδασκάλων της σοφίας με τον άνθρωπο.

Σε κάποια στιγμή της πανσελήνου του Μαΐου, σε κάποιο απομονωμένο και μυστικό μέρος, συγκεντρώνονταν οι σοφοί για να αναπαραστήσουν πάνω στη γή μια άλλη ένωση που γινόταν σε πιο λεπτά επίπεδα της φύσης.

Ήταν το **WESAK** η «ιερή τελετή» «στον τόπο όπου οι λωτοί δεν κλείνουν ποτέ».

Λέει μια αρχαία παρόδοση ότι ο «αιώνιος ΝΕΟΣ» (ο λεγόμενος **Σανάτ Κουμάρα**) ρωτούσε ιεροτελετουργικά τους τρεις εκπροσώπους των πνευματικών δυνάμεων που καθοδηγούν την ανθρωπότητα, εάν η ανθρωπότητα ήταν πια έτοιμη για να χωριστεί απ' τα σώματά της, εάν ήταν έτοιμη για να **ΖΕΙ** χωρίς να γνωρίζει τη γέννηση και το θάνατο. Δηλαδή με **ΑΙΩΝΙΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ**.

Όμως οι τρεις πνευματικοί άρχοντες της ανθρωπότητας απαντούσαν ότι ακόμη η ανθρωπότητα δεν ήταν έτοιμη.

Τότε ο «αιώνια ΝΕΟΣ» απαντούσε:

«Θα περιμένω ένα χρόνο ακόμη».

Η Δεύτερη εκδοχή η εξωτερική, σχετιζόταν με τη μυστικιστική ένωση, που υπάρχει μεταξύ του Δασκάλου και του μαθητή, μεταξύ αυτού που διδάσκει και αυτού που μαθαίνει, για να διδάξει κι' αυτός με τη σειρά του.

Ήταν η τελετή της μετάδοσης του φωτός, και ήταν συνήθεια κατά την τελετή να περάσει από χέρι σε χέρι ένα λυχνάρι με λάδι αναμένο.

Επίσης ήταν χιλιόχρονη παράδοση να χαρίζουν οι μαθητές λωτούς και άλλα άσπρα λουλούδια στους δασκάλους τους, σαν δείγμα ευγνωμοσύνης για τον σπόρο της αλήθειας που είχαν λάβει.

Σκέφτονταν ότι ο ίδιος ο άνθρωπος είναι όπως ένας λωτός, δηλαδή φυτρώνει από τη λάσπη της βυθισμένης γης, σύμβολο του παλιού σώματός του και αναστηκάνεται εξαγνισμένος μέσα από το νερό σύμβολο της ψυχικής κάθαρσης, επιτυγχάνοντας την κυριαρχία των παθών της έλξης και της απόγνωσης.

Ξεκινώντας απ' αυτή την καθετοποίηση, αναδύεται στην επιφάνεια κι έρχεται σ' επαφή με τον αέρα ενός αγνού νού, για να ανοίξει τέλος τα πέταλά του, τα πνευματικά του χέρια στη ζέση της φωτιάς της αλήθειας που έρχεται από τον ήλιο.

Έτσι δείχνει τη λαμπρότητα, και τη λευκότητα της ψυχής του.

Εκεί διασκορπίζει το άρωμα και το φως, και από κει θα πέσουν οι καινούργιοι σπόροι για τον κύκλο που ακολουθεί.

Με το πέρασμα των χρόνων, στη Δύση συσχετίστηκε η διδασκαλία του **Βούδι**, με τη διδασκαλία του **Σιντάρτα Γκωτάμα του Βουδδά**, και αφού ήτανε μυστική και άγραφη η αστρολογική στιγμή της τελετής του Λωτού, μετά από πολλούς υπολογισμούς, διαλέχθηκε η μέρα, (η αστρολογική στιγμή), που είναι ισάξια με τη δική μας 8η Μαΐου, επειδή είναι η ημέρα που τις περισσότερες φορές συμπίπτει (η στιγμή της πανσελήνου) με την αόρατη τελετή που γίνεται στα βουνά.

Από τότε γιορτάζεται η ημέρα αυτή σαν ενθύμιο της μυστικιστικής σχέσης Δασκάλου –Μαθητή.

Μια 8η Μαΐου, στο τέλος του 19ου αιώνα, μια τέτοια συμβολική μέρα πέθανε στο Λονδίνο ακουμπισμένη πάνω στο γραφείο της προσπαθώντας να τελειώσει το μεγάλο έργο τη «Μυστική διδασκαλία», η Μεγάλη αυτή δασκάλα, η Έλενα Πέτροβα Μπλαβάτσκυ.

Όταν σήκωσαν το πεσμένο σώμα της είδαν ότι την τελευταία στιγμή πριν πεθάνει, είχε γράψει βιαστικά κάτι για τους μαθητές της .

Είχε γράψει την αρχαία φράση

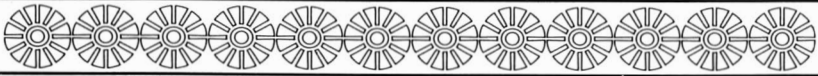
«Φυλάξτε την ένωση».

Δυστυχώς αυτό το σύνθημα ερμηνεύτηκε μέσα στα στενά όρια του νεκρού γράμματος και πολλοί νόμισαν ότι αναφερόταν μόνο στη ένωση μεταξύ των προσώπων.

Αλλά η λαμπερή ψυχή της Μπλαβάτσκυ που εκείνη την 8η Μαΐου ελευθερωνόταν από το σαρκικό της σώμα, ήθελε ίσως να πει κάτι άλλο πιο πέρα απ' αυτή την εξωτερική ερμηνεία.

Ίσως ήθελε να αναφερθεί στη διαιώνιση της ζωντανής διδασκαλίας και την ανάγκη να διαφυλάξουμε την ένωση με τους Διδασκάλους της Σοφίας. **Γιατί η Έλενα Μπλαβάτσκυ δεν ήταν απλώς μια ιδρύτρια «εταιριών» αλλά μια αληθινή πνευματική δασκάλα.**

ΣΟΥΦΙΣΜΟΣ

Αφορισμοί

Μια διχογνωμία μπορεί να'ναι ο συντομώτερος δρόμος για τη ρήξη ανάμεσα σε δύο πνεύματα.

Η ανοχή είναι αγάπη που έχει αρρωστήσει απ' την αρρώστεια της υπεροψίας.

Η φρόνηση παύει να' ναι φρόνηση
Όταν γίνεται πολύ περήφανη για να κλάψει
Πολύ βλοσυρή για να γελάσει και
Πολύ εγωκεντρική για να δει τίποτα
Άλλο εκτός απ' τον εαυτό της.

Ένας θρησκόληπτος είναι ένας θεόκουφος ρήτορας

Διδάχτηκα τη σιωπή απ' αυτόν που μιλούσε πολύ
Την ανοχή απ' αυτόν που δεν ανεχόταν τίποτε
και την ευγένεια απ' τον αγενή.

Και όμως, τι παράξενο,
Είμαι αγνώμων σ' αυτούς τους δασκάλους μου.

(Χαλίλ Γκιμπράν: Λιβανέζος ποιητής φιλόσοφος 1883-1931)

Επιλογή Θ. Κατσιφής.

στην ακμή της ηλικίας τους. (460)

Ο Πλάτων συμβουλεύει κάθε μητέρα να φροντίζει ώστε να πλάθει περισσότερο την παιδική ψυχή με κατάλληλα παραμύθια, παρά το παιδικό σώμα με τις φροντίδες της (377)

Η αρχή έχει πολύ μεγάλη σπουδαιότητα για κάθε έργο, και μάλιστα όταν πρόκειται για ένα πλάσμα νεαρό και απαλό, διότι τότε προ πάντων διαμορφώνεται το άτομο (377)

Δεν πρέπει οι μητέρες, δίνοντας πίστη στους ποιητές, να φοβίζονται τα παιδιά τους με ιστορίες για φαντάσματα, ούτε να λένε λόγια βλάσφημα για τους θεούς. (381)

Αλλ'ας παραθέσουμε αυτούσια μια περικοπή (378) από τη μετάφραση Κ.Δ. Γεωργούλη (σελ.60-61): «**Αποκλείεται να ειπωθεί ότι οι θεοί κάνουν αναμεταξύ τους πολέμους, επιβουλές και μάχες, ξέρουμε δα ότι αυτά δεν είναι αληθινά, ανίσως και θέλουμε να θεωρούν, όσοι θα γίνουν φύλακες της πόλης μας, μέγιστη εντροπή το να εχθρεύεται χωρίς λόγο ο ένας τον άλλον. Πρέπει να αποφύγουμε να τους λέμε μυθικές διηγήσεις και να τους παρουσιάζουμε ζωγραφικές παραστάσεις, αναφερόμενες στις γιγαντομαχίες και στις απειράριθμες και πολυποίκιλες άλλες έχθρες των θεών και των ηρώων προς τους συγγενείς και τους δικούς τους. Αντίθετα, ανίσως κι' έχουμε σκοπό να κάνουμε τους νέους να πιστέψουν ότι κανένας έως τα τώρα πολίτης δεν έπιασε έχθρα μ' έναν άλλο πολίτη και ότι αυτό είναι τόσο ανόσιο πράγμα, πρέπει οι γέροι και οι γριές με τέτοιο πνεύμα να μιλούν στα παιδιά, αρχίζοντας από την πρώτη τους ηλικία, και όταν τα παιδιά προχωρούν στην ηλικία, πρέπει να είναι αναγκασμένοι και οι ποιητές μέσα στα όρια αυτών των σκέψεων να συνθέτουν τους μύθους τους. Το δέσιμο όμως που έπαθε η Ήρα από το παιδί της και το πώς εγκρεμίστηκε από τον πατέρα του ο Ήφαιστος, θέλοντας να υπερασπιστεί την δερνόμενη μητέρα του, και τις θεομαχίες, όσες έχει εφεύρει ο Όμηρος, δεν πρέπει να επιτρέψουμε να ακουστούν μέσα στη δική μας πόλη, ...είτε είναι είτε δεν είναι... φτιαγμένες με αλληγορική σημασία. Γιατί ο νέος δεν μπορεί να κρίνει τι είναι αλληγο-**

ρία και τι δεν είναι, αλλά εκείνα που θα του κολλήσουν στο μυαλό του σε νεαρή ηλικία, μένουν κατά κανόνα ανεξάλειπτα και αμετακίνητα. Γι' αυτά όλα πρέπει να προσέχουμε περισσότερο από κάθε άλλο, όσες διηγήσεις στην πρώτη αρχή της ηλικίας των ακούνε, να είναι μυθολογικές διηγήσεις που η ακρόασή τους να ευνοεί την ανάπτυξη της αρετής».

Ο Πλάτων λέγει, ότι τα πρώτα μαθήματα πρέπει να είναι για το σώμα η γυμναστική και για την ψυχή η μουσική. (376)

Η καλή γυμναστική, όπως και η μουσική, πρέπει να είναι απλή και μετρημένη. (404)

Όποιον δρόμο πάρει κανείς από την παιδική του ηλικία, τέτοιοι και κατόπιν θα ακολουθήσει (425)

Όταν τα παιδιά δεχθούν μέσα στην ψυχή τους, με την επίδραση της μουσικής, εκείνα που πρέπει, θα ακολουθούν τα σωστά, θα τηρούν σιγή μπροστά στους μεγαλύτερους, θα παραχωρούν τη θέση τους, θα σηκώνονται όρθιοι και θα δείχνουν τον οφειλόμενο σεβασμό στους γονείς τους (425)

Οι πιο έξυπνες ψυχές, αν τους τύχει κακή διαπαιδαγώγηση, θα γίνουν πρώτες στην κακία. Τα μεγαλύτερα αδικήματα παρουσιάζονται ευκολότερα από μια γενναία φύση, που την χάλασε η ανατροφή, παρά από μια φύση αδύνατη, που δεν θα γίνει ποτέ αφορμή, ούτε για μεγάλο καλό, ούτε για μεγάλο κακό. (491)

Τα παιδιά δεν πρέπει να μαθαίνουν με εξαναγκασμό, διότι εκείνο που θα μάθει η ψυχή με τη βία, δεν θα της μείνει μόνιμο κτήμα. Περισσότερα μαθαίνουν παίζοντας (536).

Οι νέοι δεν πρέπει να γίνονται φιλοχρήματοι, ούτε να επιθυμούν δώρα, αλλά να έχουν τις αρετές της σοφίας, της ανδρείας, της σωφροσύνης και της δικαιοσύνης (390 και 427).

Η αρετή είναι υγεία, ομορφιά, ευεξία της ψυχής, ενώ η κακία είναι αρρώστεια, ασχήμια, αδυναμία. Οι καλές ασχολίες οδηγούν στην απόκτηση της αρετής και οι άσχημες της κακίας (444)

Τα παιδιά δεν πρέπει να συγκεντρώνουν στην ψυχή τους κακά, ανατρεφόμενα μέσα στις εικόνες της κακίας, σαν ζώα που βόσκουν

σε κάποιο λιβάδι με φαρμακερά βότανα. Πρέπει να επικοινωνούν με την καλλιτεχνία και με τη φυσική ωραιότητα, ώστε οι νέοι να ωφελούνται όπως από μια αύρα που φέρνει υγεία από υγιεινούς τόπους. Όποιος πάρει καλή ανατροφή, μέσα σε περιβάλλον ομορφιάς, θα επαινεί τα ωραία πράγματα, θα ελκύεται προς αυτά και θα μισεί τα άσχημα (401).

Αν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε τις γυναίκες για όποιες και τους άνδρες δουλειές, θα πρέπει να τις διδάξουμε τα ίδια πράγματα, δηλ. γυμναστική και μουσική, καθώς και την πολεμική τέχνη. Υπάρχουν πολλές γυναίκες, που είναι σε πολλά επαγγέλματα καλύτερες από πολλούς άνδρες (451 και 455).

Δείχνει ανελευθερία και φιλοχρηματία η σκύλευση νεκρού και είναι απόδειξη περιορισμένης νοοτροπίας να νομίζει κανείς ότι εχθρός είναι το σώμα του σκοτωμένου, ενώ ο εχθρός έχει πετάξει μακριά, έχοντας παρατήσει το μέσο που χρησιμοποιούσε για τον πόλεμο (469)

Αληθινοί φιλόσοφοι είναι εκείνοι που βρίσκουν ευχαρίστηση στη θέα της αλήθειας (475).

Η δειλή και ανελεύθερη φύση δεν μπορεί να έχει κανένα δικαίωμα επάνω στην αληθινή φιλοσοφία (486)

Η μικρολογία είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την ψυχή, που μέλλει αδιάκοπα ν' απλώνεται για ν' αγκαλιάσει ολόκληρο το σύμπαν των θεϊκών και ανθρωπίνων πραγμάτων. Όταν η σκέψη είναι προικισμένη με μεγαλοπρέπεια και με τη δύναμη να παραδίδεται στη θεωρία της αιωνιότητας και του συνόλου της ουσίας, δεν μπορεί να νομίζει την ανθρώπινη ζωή σαν κάτι μεγάλο (486).

Φιλοσοφία και πλήθος είναι αδύνατον να συνυπάρξουν. Αναγκαστικά οι φιλόσοφοι θ' ακούνε κατηγορίες από το πλήθος (494)

Ο αληθινός φιλόσοφος καταφρονεί τα πολιτικά αξιώματα (521)

Αν οι φιλόσοφοι δεν βασιλεύουν στις πόλεις ή οι λεγόμενοι βασιλείς και δυνάστες δεν φιλοσοφήσουν γνήσια και ικανοποιητικά, αν δεν συμπέσουν στο ίδιο πρόσωπο τούτα τα δύο, δηλ. η πολι-

τική δύναμη και η φιλοσοφία, δεν θα υπάρξει τέλος των δεινών στις πόλεις και νομίζω ότι ούτε και σε ολόκληρο το ανθρώπινο γένος (473).

Ο Πλάτων για να εξηγήσει τη νοοτροπία των παιδευτών στη φιλοσοφία ανθρώπων, δίνει την περίφημη εικόνα των δεσμοτών του σπηλαίου, οι οποίοι – στη λάμψη της πίσω τους φωτιάς- βλέπουν στον αντικρυνό τοίχο τις κινούμενες σκιές εκείνων που περνούν πίσω τους – εμπρός από τη φωτιά- και τις θεωρούν σαν τη μοναδική πραγματικότητα. Αν κανείς τους λύσει από τα δεσμά τους και δούν τα πράγματα όπως είναι, δεν θα τα καταλάβουν και θα εξακολουθούν να θεωρούν σαν πραγματικότητα τις κινούμενες σκιές που ήταν συνηθισμένοι να βλέπουν στον αντικρυνό τοίχο του σπηλαίου.

Ο Πλάτων θεωρεί σαν απαραίτητα μαθήματα, που οδηγούν την ψυχή στη θέα του όντος και στην αλήθεια, την αριθμητική, γεωμετρία, στερεομετρία, αστρονομία, αρμονική, διαλεκτική.

Η αριθμητική γυμνάζει τη νόηση και την οδηγεί στη γνώση της καθαρής φύσεως των αριθμών (522-526).

Η γεωμετρία και η στερεομετρία ανυψώνουν τη νόηση προς την ουσία των όντων και την αλήθεια (526-528).

Η αστρονομία ωθεί την ψυχή να απενίζει προς τα άνω και να θαυμάζει τα άστρα, τα στολίδια του ουρανού που είναι τα ωραιότερα ανάμεσα στα ορατά, αλλά πολύ κατώτερα από τα αληθινά (527-530).

Η αρμονική, οδηγεί στην αντίληψη των αρμονικών σχέσεων που υπάρχουν στη φύση. (530-531)

Όλες αυτές οι επιστήμες είναι προπαρασκευή για το μάθημα της διαλεκτικής, που είναι η τέχνη του μεθοδικού διαλόγου, δια του οποίου αναζητείται η ουσία κάθε πράγματος και ανευρίσκεται δια της νοήσεως το αγαθόν και η αλήθεια (531-534).

Τη γλυκύτητα της ηδονής που παρέχει η θέα του όντος είναι αδύνατον άλλος να τη δοκιμάσει εκτός από τον φιλόσοφο (528).

Η σύγχρονη αποτυχία και η περιφρόνηση που έχει πέσει στη

φιλοσοφία, οφείλεται στο ότι ασχολούνται μ' αυτήν άνθρωποι χωρίς αξία, ενώ δεν θα έπρεπε να έχουν επαφή μαζί της νόθοι, αλλά γνήσιοι άνθρωποι, με σωφροσύνη, ανδρεία, μεγαλοπρέπεια και όλα τα είδη της αρετής. (535)

Όσοι έχουν παραμείνει ακλόνητοι στην αρετή, όταν γίνουν 50 χρονών και αριστεύσουν σε όλα και από κάθε άποψη, πρέπει να οδηγηθούν στην τελευταία βαθμίδα και αφού υψώσουν προς τα επάνω την ολοκάθαρη λάμψη της ψυχής, να στρέψουν την προσοχή τους σ' αυτό που χαρίζει στα πάντα φώς, και αφού δούν το πρωταρχικό αγαθό, έχοντάς το σαν πρότυπο, να βάζουν την πόλη, τους πολίτες και τον εαυτό τους σε κόσμια τάξη κατά τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής τους, αφιερώνοντας το μεγαλύτερο μέρος της στη φιλοσοφία. Αλλ' όταν έλθει του καθενός η σειρά, θα παίρνει μέρος στους κόπους της πολιτικής ζωής, για το συμφέρον της πόλεως (539).

Πρέπει να μένει κανείς όσο μπορεί ατάραχος μέσα στις συμφορές, χωρίς ν' αγανακτεί αφού δεν είναι φανερό το καλό ή το κακό που βγαίνει απ' αυτές, ούτε έχει να κερδίσει τίποτα εκείνος που παραδίδεται στη στενοχώρια, ούτε υπάρχει κάτι μέσα στα ανθρώπινα που να έχει υπερβολικά μεγάλη σπουδαιότητα (604).

Είναι ένας μεγάλος αγώνας, περισσότερο μεγάλος απ' όσο φαίνεται, να γίνει κανείς καλός. Γι' αυτό δεν αξίζει να παρασυρθεί ούτε από τιμές, ούτε από χρήματα, ούτε από κάποιο αξίωμα, ούτε από την ποίηση την ίδια, στην παραμέληση της δικαιοσύνης και των άλλων αρετών. (608).

Όλος ο χρόνος που αρχίζει με την παιδική ηλικία και τελειώνει με την γεροντική, αν συγκριθεί με το σύνολο του χρόνου, θα είναι υπερβολικά λίγος. Όχι λίγος, αλλά ένα τίποτα (608).

Οι θεοί πάντοτε ενδιαφέρονται για τον άνθρωπο, που είναι ολόκαρδα αποφασισμένος, ασκώντας την αρετή, να γίνει δίκαιος και όμοιος με τον θεό, στον βαθμό που του επιτρέπουν οι ανθρώπινες δυνάμεις (613)

Η αρετή δεν είναι ιδιοκτησία κανενός. Η μετοχή που θα έχει κανείς επάνω σ' αυτήν θα είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη, ανάλογα

με την εκτίμηση ή την περιφρόνηση που δείχνει απέναντί της. (617).

Ο χειρότερος τρόπος ζωής είναι εκείνος που θα καταστήσει την ψυχή αδικότερη. Ο καλύτερος είναι εκείνος που θα δώσει ώθηση στην ψυχή για να γίνει δικαιότερη. (618).

Τελειώνοντας, άς σκιαγραφήσουμε συνοπτικά τον περίφημο μύθο του Ηρόδ. Όπως είναι γνωστόν, ο Πλάτων αγαπά να αφηγείται με μύθους τα πιο παράδοξα σημεία των διαλόγων του. Αυτός σκοτώθηκε στον πόλεμο και έμεινε το σώμα του άταφο 12 ημέρες. Όταν πήγαν να το θάψουν, ξαναγύρισε στη ζωή και διηγήθηκε όσα είδε εκεί που είχε πάει. Ήταν ένα σταυροδρόμι, μεταξύ ουρανού και γής, και εκεί ήταν καθισμένοι δικαστές, που έστελναν τους δίκαιους δεξιά, προς τον ουρανό, τους άδικους αριστερά, προς τα τάραρα. Και συγχρόνως, άλλες ψυχές ανέβαιναν από τη γη και άλλες κατέβαιναν από τον ουρανό. Κάθε ψυχή βασανιζόταν για τα αδικήματα που είχε κάνει και ευδαιμονούσε για τις ευεργεσίες και τη δικαιοσύνη που είχε ασκήσει στον επίγειο βίο. Κάθε ψυχή διάλεγε τον τρόπο του μελλοντικού βίου της, αλλά οι πιο πολλές δεν γνώριζαν να διαλέξουν τα σωστά. Τις περισσότερες φορές την εκλογή κανόνιζαν οι συνήθειες και οι εντυπώσεις της προηγούμενης ζωής. Όταν καθένας διάλεγε τον μελλοντικό βίο του, παρουσιάζόταν στις τρεις μοίρες, τη Λάχηση, την Κλωθώ και την Άτροπο, που ήταν κόρες της Ανάγκης. Κατόπιν έπινε από το νερό της Λήθης, λησμονούσε τα προηγούμενα και προχωρούσε σε μια νέα γέννηση.

Με τον μύθο του Ηρόδ τελειώνει η «Πολιτεία».

ΜΕΤΡΟΝ – ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Η. Ζάραγκα

Οι δυο αυτές λέξεις μπορούν να θεωρηθούν Δομικές της αρχαίας Ελλ. Σκέψεως, αφού εκφράζουν όλη τη δομή της φιλοσοφικής, θεωρητικής, καλλιτεχνικής εκφοράς των αρχαιοελληνικών δημιουργημάτων. Δηλαδή εφαρμόστηκε η έννοιά τους και στην ιδεατή ύλη και στην υπαρκτή, δηλ. την εν φύσει υπάρχουσα (πέτρα, ξύλο κτλ).

Η ετυμολογική και εννοιολογική σημασία τους είναι η εξής :

1. Μέτρον το όργανον δι' ου μετράται τι. Διαβάζουμε στην Ιλιάδα στο Μ422 «μέτρο' εν χερσίν έχοντες», και στον Όμηρο. Ύμνον εις Ερμίν 47 «εν μέτροισι ταμίων δόνακας.... κάλαμος.... »

2. Μέτρον συγκρίσεως ηθικής.

«... και ούπω συγχωρούμεν αυτώ πάντ' άνδρα πάντων χρημάτων μέτρον είναι...» λέγει ο Πλατωνικός Θεαίτητος: 183 Β και στους «Νόμους» Δ 716 «.. ο δη Θεός ημίν πάντων χρημάτων μέτρον αν είη μάλιστα και πολύ μάλλον ή που τις ως φασίν, άνθρωπος», όπου αντιστρέφεται το του Πρωταγόρα.

3. Μέτρον το προσήκον, το όριον, η αναλογία, η συμμετρία: «μέτρα φυλάσσεσθαι...» Ησίοδος: « Εργα & Ημέραι» 692

«Παν μέτρον άριστον» Κλεόβουλος – 1,63 και σε Πινδαρικών Ύμνον (αυτούσιον) και σε πολλά εδάφια των Πλατωνικών διαλόγων, όπου καταγράφεται και η συνώνυμος λέξις «ισόρροπος»,

όπου δηλούται η διαλεκτική των αντιθέτων $\text{ισον} + \text{ρέπω} = \text{κλίνω}$ που κυρίως επικρατεί και στα αποσπάσματα του μεγάλου Ηρακλείτου.

4. Ισορροπία: το έχον ίσην ροπήν ή κλίσιν προς εκάτερα τα μέρη. Διαβάζουμε στους «Νόμους» 733 c.d.

«τον ισόρροπον βίον»

στον Φαίδωνα

«ίσχειν και της γης αυτής την ισορροπίαν

«ισόρροπον γαρ πράγμα.... τεθέν»

στον Φαίδρον 247.

«τα μεν θεών οχήματα ισορρόπως ευήνια όντα, ραδίως πορεύεται...» και πλείστα άλλα εδάφια.

Εις τον πρώτον μεγάλον δε ιστορικό της ανθρωπότητας τον Θουκυδίδη, όπου ο λόγος έφθασε εις την μεγίστην ισορροπίαν, διαβάζουμε στο Β§42 «ισόρροπος ο λόγος των έργων», όπου σαφώς δηλούται η ισόνομη αξία της Θεωρίας και της Πράξεως κυρίαρχος αντίληψις του αρχαίου Ελλ. Κόσμου. Όλη η ελλην. γραμματολογία δομείται πάνω στην έννοια της ισορροπίας και του μέτρου. Κάθε παρέκλισις – υπέρβασις των ορίων οδηγεί εις την Υβριν, η οποία επιφέρει τον κλονισμόν της Τάξεως και θέτει εν λειτουργία την Νέμεσιν δια την αποκατάστασιν του Παγκόσμιου Ρυθμού. Στον Νόμον αυτόν υπόκεινται και οι θεοί, όπως με το αρχαϊκόν – ιερατικόν ύφος του αποκαλύπτει- σημαίνει ο Ηράκλειτος

«Ήλιος γάρ ουχ υπερβήσεται μέτρα, ει δε μη, Ερινύες, μιν Δίκης επίκουροι εξευρήσουσιν» = Ανάλυσις.

Διατυπώνει ο Φιλόσοφος τον Υψιστον Νόμον της Τάξεως, τον Φυσικόν Νόμον, βάσει του οποίου διατηρείται η Παγκόσμιος Ισορροπία.

Ο ποιητής Σιμωνίδης συμπληρώνει:

«Ανάγκη και Θεοί πείθονται, ανάγκη δ' ουδέ Θεοί μάχονται».

Σαφώς πάνω και από τον Δία υπάρχει η Ανάγκη – Αΐσα – Ατη: ρυθμίστρια της Παγκόσμιας Αρμονίας, τιμωρός κάθε παρεκβάσεως είτε από Θεό είτε από θνητό. Βεβαίως, η Κοσμική Αρμονία επι-

τυγχάνεται και μέσω των αντιθέσεων: δια της συγκλίσεως αυτών και δια του αενάου κύκλου, όπως άριστα μας το κληρονομεί ο Εμπεδοκλής. Φιλότης- Νείκος σε μια αδιάλειπτη κίνηση (ελλειπτική).

Κάθαρις

Πάνω στο τρίγωνο

Ύβρις ▲ Νέμεσις

στηρίχθηκε όλος ο τραγικός μύθος των Κλασικών Τραγωδοποιών. Ο φόβος και το δέος των τραγικών ηρώων ήταν η διάπραξις μιας ύβρεως είτε συνειδητής (Προμηθεύς Κρέων) είτε ασυνειδήτου (Οιδίπους Φιλοκτήτης – Αίας). Το δελφικόν ρητόν «Γνώθι σαυτόν» ορίζει τα όρια του ανθρώπου και την συνειδητοποίησή του. Όταν ο άνθρωπος τα ξεπεράσει, θα εκτεθεί σε «Υβριν» και επομένως θα αναμείνει την τιμωρίαν – την Νέμεσιν. Ακριβώς σ' αυτό το σημείον και μ' αυτήν την θέασιν του Κόσμου της Αρμονίας, της μη διαταράξεως του Παγκόσμιου Ρυθμού, δημιουργείται στην ψυχή των θεατών του αρχαίου δράματος το συναίσθημα του «Ελέους και του Φόβου», που πρώτος διαπίστωσε ο Αριστοτέλης, δια των οποίων επέρχεται η Κάθαρις. Κάθαρις του ήρωα δια της τιμωρίας, κάθαρις του θεατού δια της Γνώσεως. Βαθειά ριζωμένη ήταν η πίστη στην δυναμική των αντιθέτων και στους Πυθαγορείους, όπου η έννοια της αρμονίας και του μέτρου εκφράζεται με την σημασία της ομονοίας και της αριθμητικής συμφωνίας, που πρέπει να πραγματώσει την αρμονία των αντιθέτων, την συγχώνευσή τους σε μια καινούργια ενότητα. Έτσι, επιτυγχάνεται και η ισονομία με πολιτική, ηθική και θρησκευτική σημασία, λέξις συγγενική με την Πυθαγόρεια «Κόσμος» = Τάξις, Διευθέτησης – Στόλισμα. Παρόλο το «σκοτεινό» ιερατικό του ύφος ο Ηράκλειτος πρώτος διατύπωσε την έννοια των Αντιθέτων, αλλά και την ισορροπία και την Τάξη που επιφέρει η σύγκρουσή τους.

Στο απόσπασμα 67 διαβάζουμε :

«Ο Θεός είναι ημέρα και νύχτα, χειμώνας και καλοκαίρι, κορεσμός και πείνα....» και αλλού:

απόσπ. 60.

«ο ανήφορος και ο κατήφορος είναι ο ίδιος δρόμος».

Πώς από τις αντιθέσεις αυτές προκύπτει το μέτρον και η

ισορροπία; Κατά τον Ηράκλειτο ο Θεός είναι το κοινό συνδεδειγμένο στοιχείο των κάθε λογής άκρων (αρκεί τίποτε να μην ξεπεράσει τα άκρα).

Το συνολικό πλήθος των πραγμάτων αποτελεί ένα ενιαίο συννεκτικό και προσδιοριστικό σύμπλεγμα, που ο Ηράκλειτος αποκαλεί «Ενότητα». Δηλ. ακόμη και στα αντίθετα πρέπει να διατηρηθεί η ισορροπία. Κατά τον σοφόν, όλα τα πράγματα παρέχουν αμοιβαία επανόρθωση για την αδικία, που διαπράττει το καθένα. Δράση και αντίδραση ανάμεσα στις αντίθετες ουσίες πρέπει να γίνεται εν μέτρω, διαφορετικά ο κόσμος θα καταστραφεί. Για τον αρχαίο Έλληνα το μέτρον και η ισορροπία ρυθμίζουν και τα του ατομικού καθημερινού βίου του, αφού όλη του η δράση και η παιδεία του σκοπό έχει να γίνει «καλός καγαθός». Ισορροπία, δηλ. των σωματικών και πνευματικών στοιχείων (όρα Συμπόσιον: Λόγος του Ερυσίμαχου – ιατρού) Σώμα και ψυχή απαιτούν την ίδια φροντίδα.

Και η άποψη αυτή εφαρμόστηκε τέλεια στην Τέχνη. Γνωστή είναι η αρμονία των αγαλμάτων, που εκφράζει το κάλλος αλλά και την ήρεμη ισορροπημένη ψυχή των απεικονιζομένων μορφών (βλ. Κούροι – αγάλματα θεών και ανθρώπων, Επιτύμβια).

Εκεί όμως όπου διαπιστώνεται η βαθειά αξία του Μέτρου είναι στην αρχιτεκτονική των Ναών και στην εκπληγάζουσα μουσική αρμονία. Γιατί στην Κλασική Τέχνη όλα δομούνται με μέτρον τον άνθρωπο και τις διαστάσεις του και, όπως λέγει ο Ηράκλειτος (54-51) «αρμονία αφανής φανεράς κρείττων», «παλίντονος αρμονία όκωπερ τόξου και λύρης».

(υπάρχει ένας παλίντονος (παλίνδρομος) δεσμός όπως στο τόξο και την λύρα).

ΟΜΦΑΛΟΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ιφ.Κασταμονίτη

«Δεν πρέπει να απορούμε που ενώ πολλά ρεύματα αναβλύζουν από τη γη, μερικά φέρνουν τις ψυχές σε κατάσταση ιερού ενθουσιασμού και τις κάνουν να σχηματίζουν παραστάσεις του μέλλοντος.... Οι δυνάμεις αυτές είναι φυσικό αλλού να εκλείπουν, αλλού να γεννιούνται.... όπως μπορεί κανείς να κρίνει.

...Το μαντικό ρεύμα και πνεύμα είναι κατ'εξοχήν θείο και ιερό, είτε ανεβαίνει μόνο του μέσα από τον αέρα είτε μέσα από τα υγρά που αναβλύζουν....»

**Πλούταρχος – Περί των Εκλελοιπότεων Χρηστηρίων
(432D,433C,F)**

Οι μυημένοι των αρχαίων λαών δεν επέλεγαν τυχαία τους τόπους των ιερών και των μαντείων τους αλλά εντόπιζαν τα ισχυρά θετικά μαγνητικά ρεύματα (γραμμές LL) μέσω της γεωμαντείας και εκεί όπου αυτά διασταυρώνονταν δημιουργώντας ένα κόμβο δύναμης, έκτιζαν το ιερό τους. Λέγεται ότι μια τέτοια ερμηνεία μπορεί να δοθεί εκτός των άλλων, στον μύθο των δύο αετών ή δύο κύκνων που διασταυρώθηκαν πετώντας πάνω από τους Δελφούς. Όλα αυτά τα μέρη σημειώνονται με έναν ιερό λίθο ωοειδούς, συνήθως, σχήματος.

Η λατρεία των ιερών λίθων είναι αρχαιότατη παράδοση. Ονομάζοντο δε «ΟΜΦΑΛΟΙ». Σύμφωνα με τον Απολλόδωρο η λέξη ΟΜΦΑΛΟΣ αποτελούσε παράγωγο της λέξης «ΟΜΦΗ» που ση-

μαίνει θεία φωνή. Περιέχει την ιερή συλλαβή **ΟΜ** που χρησιμοποιείται στα Ελευσίνια Μυστήρια, στην γνωστή φράση: **ΟΜ ΚΟΝΕ ΠΑΞ**. Το δεύτερο συνθετικό της λέξης **ΟΜΦΗ** προέρχεται από την ρίζα **ΦΗ**, όπως και το ρήμα φάω-φω και φημί, δηλαδή προφέρω και λέγω.

Συνεπώς ένας ομφαλός υποδηλώνει έναν τόπο ιερό, όπου ακούγεται η φωνή του Θεού μέσω κάποιων προφήτισσας, συνήθως, όπως π.χ. της Πυθίας στους Δελφούς. Στις διάφορες απεικονίσεις τους οι ομφαλοί της αρχαιότητας είναι άλλοτε καλυμμένοι από δίκτυο όπως των Δελφών και της Ερέτρειας. Άλλοτε έχουν ανάγλυφα φύλλα από κάποιο είδος φοινικιάς όπως ο ομφαλός της Μιλήτου, της Δήλου και του 'Αμμωνος Διός στην αρχαία Αίγυπτο και άλλοτε εικονίζονται σαν κωνικές πέτρες όπως στα περισσότερα ιερά της Αιγύπτου.

Ο ομφαλός των Δελφών ήταν σκεπασμένος μ'ένα μάλλινο δίκτυο-τον αγρηγό και η Πυθία, όσο χρησιμοδοτούσε, κρατούσε μια κλωστή προερχόμενη από τον ομφαλό στο ένα της χέρι ενώ στο άλλο κρατούσε κλαδί δάφνης. Ο συμβολισμός εδώ είναι σαφής. Είναι η σύνδεση της προφήτισσας με τις μυστικές δυνάμεις της Γαίας μέσω του ιερού λίθου (κλωστή) απ'όπου αντλούσε τις μαντικές της ικανότητες ώστε να δεχθεί την έμπνευση από τον Απόλλωνα (δάφνη) Συχνά ο Απόλλων εικονίζεται επί του ομφαλού διδασκων και γι'αυτό ο ομφαλός μπορεί να θεωρηθεί σαν σημείο επικοινωνίας ανάμεσα στον κόσμο των Θεών, των ανθρώπων και των ψυχών, σαν ένας πνευματικός άξονας και ένα κέντρο του κόσμου.

Οι ομφαλοί γενικά θεωρούνται σαν εκδηλώσεις της θείας παρουσίας αλλά επίσης συμβολίζουν την γονιμότητα και την γέννηση ή το κέντρο απ'όπου ακτινοβολεί η εκδήλωση προς τις τέσσερις κατευθύνσεις. 'Ένα κέντρο είναι η αρχή, η πρώτη εικόνα του Πρωταρχικού Ενός, το χωρίς μορφή και διαστάσεις σημείο. Σαν τέτοιο θεωρείται το ορφικό αυγό του οποίου η σημασία μπορεί να θεωρηθεί παρόμοια με του ομφαλού σαν κέντρου του κόσμου. Ο χώρος που δημιουργεί η ακτινοβολία ενός κέντρου- ομφαλού ή κοσμικού αυγού είναι ο κόσμος με την πιο πλατιά έννοια της λέξης, δηλαδή το σύνολο όλων όσων αποτελούν την παγκόσμια εκδήλωση. Ας μην προσπαθήσουμε, ωστόσο, να τον συλλάβουμε νοητικά με γεωμετρική συνέπεια γιατί κάθε κέντρο που ορίζεται με έναν ομφαλό είναι

ένας χώρος **πνευματικός** και όχι απλά υλικός. Κάθε ιερός χώρος φτιαγμένος τελετουργικά, που σημειώνεται με έναν ιερό λίθο είναι μικροσμικά ένα σύμβολο του **πνευματικού κέντρου** ή του **κοσμικού ομφαλού**. Ένα τέτοιο κέντρο αποτελεί μια απόλυτη πραγματικότητα, έναν θεϊκά οργανωμένο χώρο έξω από τον οποίο εδρεύει το «**σκότος**». Υλοποιεί μεταφορικά την κλίμακα της ανάβασης από «**γης εις ουρανόν**» και γ' αυτό παραλληλίζεται συχνά με την πέτρα που έστησε ο Ιακώβ σαν προσκέφαλό του στο σημείο όπου ονειρεύτηκε την κλίμακα των Αγγέλων.

Οι αντιλήψεις των αρχαίων λαών για τον ομφαλό επηρέαζαν βαθειά τον χριστιανικό συμβολισμό. Σαν σημείο υπέρβασης του φυσικού πεδίου μέσω ενός άξονα που συνδέει τα κοσμικά επίπεδα, είναι μια αρχετυπική εικόνα που εκφράζεται με το σημείο εκείνο του Χριστιανικού ναού όπου τελούνται τα μυστήρια. Όπως έγραφε ο Λέων Αλάσιος «**το μέσον του ναού καλείται ομφαλός**» και ο Μάρκος Ιερομόναχος επίσης, «... **χαράττει ο ιερεύς σταυρόν εις τον ομφαλόν εν μέσω του ναού...**». Οι ονομασίες, φυσικά, ομφαλός, ομφάλιο, μεσομφαλός και μεσόνναος που χρησιμοποιούνται για το μέσον του Βυζαντινού ναού ανακαλούν στην μνήμη το αρχέτυπο του κοσμικού ομφαλού ή κέντρου του πνευματικού κόσμου.

Τα ομφάλια ορίζονται σαν στρογγυλά ή τετράγωνα γλυπτά μάρμαρα που τοποθετούνται προ του τέμπλου στο μέσον του χριστιανικού ναού. Ομφάλια με διάφορα σχήματα σαν απλές κυκλικές πλάκες ή σύμπλεγμα τετράγωνων και κυκλικών μαρμαροθετήσεων υπάρχουν στην Νέα Μονή της Χίου, στην Μονή της Καισαριανής και του Οσίου Λουκά στην Αθήνα κλπ. Η Ορθόδοξη εκκλησία σήμερα χρησιμοποιεί κυρίως τον «**Αετό**», ένα στρογγυλό τάπητα με κεντημένο επάνω του έναν αετό. Τοποθετείται στο σημείο όπου ο ιερέας ευλογεί το εκκλησίασμα, δηλαδή στο συμβολικό **ιερό κέντρο**. Το **ομφάλιο** σε όλες τις μορφές του θεωρείται ότι εξασφαλίζει την επικοινωνία των θείων δυνάμεων με το καθιερωμένο σημείο όπου αυτό βρίσκεται. Η σημασία του είναι άμεσα συνδεδεμένη με την κάθοδο της **Θείας Χάριτος** και την κοινωνία των άνω με τα κάτω, δηλαδή ότι συμβόλιζαν στην αρχαιότητα οι **ιεροί ομφάλιοι λίθοι**. Η τελετουργική χρήση του ομφαλίου σε συνδυασμό με τον τρούλο ή το κέντρο της οροφής του ναού γενικά, όπου υπάρχουν απεικονίσεις Θεοφάνειας ή άλλα ουράνια σύμβολα, μας παρουσιάζει με σαφή-

νεια την ιδέα της ύπαρξης του **πνευματικού άξονα**. Δηλαδή την αρχετυπική ιδέα του Axis Mundi που συνδέει τον πνευματικό κόσμο με τον φυσικό κόσμο.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι κάθε ιερός τόπος είναι ένας **ομφαλός** και κάθε **ομφαλός** είναι ένα **κέντρο του κόσμου**. Ορίζει ένα κομβικό σημείο διασταύρωσης ισχυρών θετικών μαγνητικών ρευμάτων ή αλλιώς, ρευμάτων της ζωτικής πνοής της Μητέρας Γαίας τα οποία ενεργοποιούν ψυχικές δυνάμεις στον άνθρωπο και κάνουν δυνατή την χρήση και την αποτελεσματικότητα του τόπου, σαν σημείο **ανάβασης** και **ανάτασης** της ανθρώπινης ψυχής. Κάθε ομφαλός είναι επίσης ένα **κέντρο εκδήλωσης**, μια **κοσμογονία** και μια **νοερή αναπαράσταση της δημιουργίας του κόσμου** αφού ο κόσμος δημιουργήθηκε από ένα **κέντρο**. Ακόμη είναι ένα χωρόχρονος **μυστηριακός** που διαφέρει ριζικά από τον υπόλοιπο γήινο χώρο αφού εκεί διασταυρώνονται οι πνευματικές ενέργειες της γης και του ουρανού.

Για την ενεργοποίηση ενός τέτοιου κέντρου δύναμης υπάρχουν πάμπολλες τελετουργίες οι οποίες αναφέρονται στην ιστορία των θρησκειών και των παραδόσεων. Είναι τύποι μαγικοί, καθαροί και εξαγνισμοί, τύποι γεωμαντικοί, αρχιτεκτονικοί ή εικονογραφικοί που εφαρμόζονται έτσι ώστε να γίνεται ένας **ομφαλός**, μια αληθινή αναπαράσταση της **θείκης** γης και ένας τόπος **αθανασίας**. Σ'ένα τέτοιο τόπο αθανασίας επιθυμούσαν ν'αναπαυθούν οι Αιγύπτιοι Φαραώ οι οποίοι έδιναν στα ταφικά μνημεία τους (πυραμίδες) το κωνικό σχήμα του ιερού λόφου- ομφαλού Νουν της μυθολογίας τους. Παρόμοια έννοια, βέβαια, δηλ. του τόπου αθανασίας, δίδεται και στους θολωτούς τάφους των ηρώων και βασιλιάδων της αρχαίας Ελλάδος.

Αν η καρδιά του ανθρώπινου σώματος αποτελεί το εστιακό σημείο της φυσικής ζωής του, η καρδιά του ναού ή το **κέντρο-ομφαλός** αποτελεί το εστιακό σημείο της πνευματικής ζωής του. Εκείνος δε-που διαλογίζεται ή προσεύχεται βαθιά πλησίον του ομφαλού ή στο μέσον του ναού, δηλ. στο σημείο όπου υψώνεται ο **νοητός** άξονας προς τον ουρανό, νομίζει προς στιγμήν ότι αυτός αποτελεί το κέντρο του κόσμου και ότι πατώντας στην γη θ'ανέβει στον ουρανό.

Νομίζει ότι αυτός ο ίδιος είναι ο **ΟΜΦΑΛΟΣ!**

ΣΕΝΕΚΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΛΟΥΚΗΛΙΟ

«Όλο αυτό που βλέπεις περιλαμβάνει Θεό και άνθρωπο και είναι ενιαίο. Είμαστε τα μέλη ενός μεγάλου σώματος. Εκ φύσεως σχετιζόμαστε ο ένας με τον άλλον, εφόσον έχουμε δημιουργηθεί όλοι από την ίδια ουσία και με τον ίδιο σκοπό. Η φύση έβαλε μέσα μας αμοιβαία αισθήματα και μας έκανε πρόθυμους να δημιουργούμε φιλίες. Μας έδωσε δικαιοσύνη και μας έκανε ακριβοδίκαιους. Σύμφωνα με τις εντολές της, πρέπει να βοηθούμε όλους όσους έχουν ανάγκη. Τούτος ο στίχος να' ναι στην καρδιά και στα χείλη σας. «Είμαι άνθρωπος και τίποτα ανθρώπινο δεν μου είναι άγνωστο». Άς έχουμε κοινοκτημοσύνη, αφού η γέννησή μας είναι κοινή.

Οι ανθρώπινες σχέσεις μπορούν να παρομοιαστούν με λίθινη αψίδα, η οποία θα γκρεμιστεί, εάν οι πέτρες δεν υποστηρίξουν η μια την άλλη.

Και είναι κατ'αυτό τον τρόπο που αυτή η αψίδα στηρίζεται».

Επιλογή Κ. Γρηγοριάδη

Η ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ Η ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ

Ελ.Μπλαβάτσκυ

Η Θεοσοφική αντίληψη της αγάπης προϋποθέτει προσωπική προσπάθεια για τους άλλους. Προσωπική συμπόνια και στοργή, προσωπικό ενδιαφέρον για την καλύτερη διαβίωση εκείνων που υποφέρουν, προσωπική συμπάθεια, πρόνοια και βοήθεια για τις ανάγκες τους και τις στενοχώριες τους. Εμείς οι θεόσοφοι δεν πιστεύουμε στην αποτελεσματικότητα του χρήματος που δίνουν άλλα χέρια και οργανώσεις. Πιστεύουμε ότι το χρήμα αποκτά χίλιες φορές μεγαλύτερη δύναμη και αποτελεσματικότητα με την προσωπική επαφή μας και συμπάθεια με όσους έχουν την ανάγκη της.

Θεωρούμε ότι η ανακούφιση της ψυχικής πείνας είναι εξ ίσου – αν όχι περισσότερο σημαντική – από την ικανοποίηση της σωματικής πείνας μόνο, γιατί η ευγνωμοσύνη κάνει περισσότερο καλό στον άνθρωπο που την αισθάνεται παρά σ' εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται.

(Το Κλειδί της Θεοσοφίας σελ. 225)

Η αυτοθυσία πρέπει να γίνεται με ορθή διάκριση. Όταν γίνεται τυφλά χωρίς να προσέχουμε τα αποτελέσματα, τότε πολύ συχνά είναι όχι μονάχα μάταιη αλλά και βλαβερή. Ένας από τους βασικούς κανόνες της θεοσοφίας είναι η δικαιοσύνη προς τον εαυτό μας, όχι σαν προσωπικό εγώ αλλά σαν ένα κομμάτι της όλης ανθρωπότητας. Δικαιοσύνη, ούτε λιγότερη ούτε περισσότερη απ' ότι δείχνουμε στους άλλους εκτός εάν με τη θυσία του ενός πρόκειται να ωφεληθούν οι πολλοί... Αυτό στάθηκε το έμβλημα και το πιο χαρακτηριστικό γνώρισμα των μεγάλων διδασκάλων της ανθρωπότητας : του Γκαουτάμα Βούδδα στην Ιστορία και του Ιησού Χριστού στα Ευαγγέλια. Αυτή τους η αρετή και μόνο, έφθασε για να κερδίσουν την αιώνια ευλάβεια και ευγνωμοσύνη από γενιές ανθρώπων που γεννήθηκαν έπειτα.

(Το Κλειδί της Θεοσοφίας, σελ. 220-221).

Κυκλοφόρησε
η νέα έκδοση του κλασικού έργου
της ιδρύτριας της Θ.Ε.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

Το Κλειδί της Θεοσοφίας

Διατίθεται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
 στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

Τ.Τ. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ας εξετάσουμε κάπως «φιλοσοφικά» το νόημα της λέξης «μητέρα» από την πιο πλατειά της έννοια, ως την πιο συγκεκριμένη, εκείνη που αναγνωρίζει ο κάθε άνθρωπος.

Πρώτη έρχεται η μυστηριώδης αρχή της δημιουργίας, η μεριστή ουσία, η Δυάς των Πυθαγορείων, η **πρωτύλη** των σημερινών επιστημόνων, η πρωταρχική εκείνη μάνα, που δεν μπορούν να την δούν οι αισθήσεις μας, μα που της πρέπει κάθε σεβασμός κι ευγνωμοσύνη, αφού όπως λέει ο ορφικός ύμνος προς την θεά Ήρα, **«χωρίς γαρ σέθεν ουδέν όλων ζώην φύσιν έγνω»**.

Μετά έρχεται η Φύση (από το φύομαι), η ουσία της δυάδος, που έχει εκδηλωθεί σε ύλη και που, με την βοήθεια της Μονάδος, γεννά συνεχώς νέες μορφές, νόμους και δυνάμεις, απλώνεται σε μια αέναη δημιουργία, σαν ένα μαγικό φυτό, που τεντώνει τα κλαριά του προς το Φως!

Κύριο χαρακτηριστικό της, η παραγωγή, η ομορφιά της ζωής της, η εξέλιξη, η τεράστια εκείνη δύναμη της ενέργειάς της, που τίποτα δεν μπορεί να σταματήσει την πορεία της προς τα εμπρός! Ο ορφικός ύμνος προς τη Φύση, φανερώνει, με τα επίθετα που της δίνει, όλο το μεγαλείο της. Αντιγράψω μερικά :

«Φύσις, παμμήτηρα θεά, πανδαμάτειρα, αδάμαστε, φερέσβιε, πάντροφε κούρη, αυτάρχεια, πανδότειρα, πολύσπορος, κινησιφόρε, κυκλοτερής, αϊδιος ζωή, αθάνατος πρόνοια, πάνσοφε, σκηπτρούχων εφύπερθε, πεπρωμένη αίσα, άφθιτε, πάντα σοι

εισι, τα πάντα γάρ τάδε μούνη τεύχεις».

Για μας, η Φύση ταυτίζεται με τη Γη, που την βλέπουμε, την αγγίζουμε, νοιώθουμε το αγκάλιασμά της, την ομορφιά, την αγάπη της. Είναι η μάνα που μας δίνει ότι χρειαζόμαστε για να ζήσουμε, να χαρούμε, να εξελιχθούμε,...

Μα εμείς γυρεύουμε να της αλλάξουμε το πρόσωπο, να σβύσουμε το γέλιο από τα χείλη της και να την κάνουμε σκληρή και κακιά... Έτσι, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τους νόμους της, που είναι οι ίδιοι οι νόμοι του σύμπαντος και η γλυκειά μάνα αναγκάζεται να μας φανεί αυστηρή, αδυσώπητη... Γιατί, όπως λέει ο ορφικός ύμνος, η Φύση είναι **«πικρή μεν φαύλοις, γλυκεία δε πειθομένοις».**

Μια μητρική μορφή είναι και η Πατρίδα. Η κατά φύσιν έννοια είναι, βέβαια, πως πατρίδα μας είναι ολόκληρη η Γη, αλλά, συναισθηματικά, κάτι μας ενώνει περισσότερο με τη γωνιά εκείνη, όπου γεννηθήκαμε...

Χρέος μας είναι να κάνει ο καθένας ότι μπορεί, με τα μέσα που έχει, υλικά και ηθικά, για την ελευθερία και την πρόοδο του τόπου εκείνου, που του έχει ορίσει η ίδια η Μοίρα, σαν σημερινή του διαμονή. Άς μη σταματήσουμε όμως μόνο εδώ! Άς διώξουμε μακρινά μας κάθε τάση για σωβινισμό και μίσος προς τους εχθρούς κι άς απλώσουμε την αγάπη που γεννάει μέσα μας η μικρή μας πατρίδα, σ' όλες τις πατρίδες των ανθρώπων της Γής, για να μπορέσουμε κάποτε να ζήσουμε και την παγκόσμια αδελφότητα!

Στενεύοντας ακόμη τα όρια, φθάνουμε στη γυναίκα, σαν μητέρα, αφού πρώτα θυμηθούμε με θαυμασμό τη στοργή που δέχεται και το ζώο προς τα μικρά του, στοργή που φθάνει σε αυτοθυσία συχνά, σπάνια και για μας, τα λογικά όντα!

Μέσα στον κυκλώνα που συνταράζει σήμερα τον κόσμο όλον, στην μανία της καταστροφής και του πολέμου, γίνεται και μια στροφή της γυναίκας για να κατακτήσει άλλες δραστηριότη-

τες, που την απομακρύνουν, όσο πάει και περισσότερο, από τη φύση της μάνας, που είναι η στοργή, η μαλακωσιά, η συνγνώμη.

Κι όμως, πιο πολύ από κάθε άλλη φορά, αυτές είναι οι αρετές που χρειάζονται στην αγριεμένη ανθρωπότητα... Προσωποποίηση της ιδανικής μάνας, είναι για μας, η Παναγία, εκείνη που αγκαλιάζει κάθε άρρωστο και κάθε παραστρατημένο σαν παιδί της. Η Γοργοεπήκοος, η Παρηγορήτισσα, η Ελπίς των απελπισμένων, η πρέσβειρα μεταξύ γής και ουρανού.

Άς μην εξετάσουμε αυτό το θαύμα λογικά, «φιλοσοφικά», μ' άς αφήσουμε την καρδιά μας να μιλήσει ελεύθερα, κι άς πούμε ένα ευχαριστώ και σ' αυτήν, την θεία Μητέρα!

Κατεβαίνοντας ακόμη ένα σκαλοπάτι από την γυναίκα ως μάνα, γενικά, φθάνουμε, ο καθένας, στη δική του μικρή, ανθρωπινή μανούλα, στην εφήμερη μορφή, που μας έδωσε το πολυτιμότεο δώρο της ζωής.

Αυτό, δεν πληρώνεται με τίποτα, και η μόνη ανταμοιβή είναι να πάμε πάρα κάτω το δώρο, αν μας αξιώσει ο Θεός!

Για τη γιορτή της όμως, της αξίζει ένα λουλούδι, ένα φιλί, ή ένα κεράκι, μαζί μ' ένα μεγάλο «ευχαριστώ», ότι και να ήταν, ότι και να έκανε ή να μην έκανε όπως θέλαμε....

Και κάτι άλλο. Οι γυναίκες, ιδιαίτερα, ανεξάρτητα υλικής μητρότητας, άς κρατήσουν σφιχτά μέσα στην καρδιά τους τα γνωρίσματα της μάνας: την καλωσύνη και την Αγάπη...

A.M.

METANOIA

(Στη μνήμη της Μανούλας μου)

Είχα ένα βουνό μάνα που το πετροβολούσα
Οι πέτρες γίναν φιλήματα στα πόδια του.
Είχα ένα ποτάμι μάνα,
Που του' χυνα τα κατακάθια της πίκρας μου
Στα ρείθρα του ροδοζάχαρη γλύκανε τον ξεδιψασμό μου.

Είχα ένα φωτοναό μάνα,
Που τον μίαιναν τα αμαρτωλά μου δάκρυα
Συναγμένα στα χέρια της
Νικούσε τις νύχτες μου η ανταύγεια της τρεμβολής τους.

Είχα ένα κουφάρι μάνα, που το καταφρονούσα
Η ρημαγμένη κοιλιά της γονοδοτούσε τη σκέψη μου!

Είχα αθάνατη εγώ μια μάνα
Αμβροσίας πιθάρι αδειανά πια τα στήθια της,
Μά θεοβούλητη πάντα η ευλογία της.

Είχα έναν ουρανό μάνα
Με τ' αδούλωτα αστέρια του απροσκύνητα.

Είχα ένα κρυφό προσκυνητάρι:

ΜΙΑ ΜΑΝΑ!

Αγγελική Πανωφοροθούλου
(Μάιος 2003)

ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Οι δύο παλλακίδες

Όταν ο Γιανγκ Τζου πήγαινε στην πολιτεία, πέρασε μια νύχτα σ' ένα πανδοχείο. Ο ταβερνιάρης είχε δύο παλλακίδες. Η μια όμορφη, η άλλη άσχημη. Την πρώτη τη μισούσε, την άσχημη την αγαπούσε.

Ο Γιανγκ Τζου ρώτησε έναν υπηρέτη του πανδοχείου πώς γινόταν αυτό. Και αυτός του είπε:

Η όμορφη συναισθάνεται τόσο την ομορφιά της, ώστε κανείς δεν την θεωρεί όμορφη. Η άσχημη συναισθάνεται τόσο την ασχήμια της, ώστε κανείς δεν την θεωρεί άσχημη.

- Σημειώστε το αυτό μαθητές μου ! είπε ο Γιανγκ Τζου.

- Να είστε ενάρετοι, αλλά χωρίς να το συναισθάνεστε τόσο κι 'έτσι όπου κι 'αν πάτε, θα είστε αξιαγάπητοι.

Αρρώστιες του στοχασμού

Υπάρχουν δύο είδη αρρώστιας, που οι μαθητές του στοχασμού μπορούν να πέσουν:

Η πρώτη είναι το να ψάχνεις για το γαϊδούρι, ενώ το καβαλάς

Η δεύτερη είναι το να αγνοείς ότι πρέπει να κατέβεις, έχοντας πια καταλάβει ότι το καβαλάς.

Η Θαυμαστή κατανόηση

Ρώτησαν ένα δάσκαλο του Ζέν:

«Υπάρχει τίποτε στον κόσμο πιο θαυμαστό από τις δυνάμεις της φύσης;» κι αυτός απάντησε:

«Η ικανότητα της κατανόησης αυτών των φυσικών δυνάμεων»

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε ημέρα από 10.30 - 1, εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως αποστέλλετε με ταχυδρομική επιταγή προς: Περιοδικό

« **Ι Λ Ι Σ Ο Σ** »

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,

106,71 Αθήνα.

Επίσης αποστέλλετε με τραπεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βουκουρεστίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη

Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας

Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς

Λαμία: Γ. Μουτάφης

Λάρισα: Ισ. Φελλούς

Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης

Ρόδος: Αντ. Βεργωτής

Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος

Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης

Κύπρος:

Αθαν. Παπαδόπουλος

Γρ. Αυξεντίου 29

Μέγαρο Δίπα 456

Τ.Τ. 6021, Λάρνακα

Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται στο περιοδικό Ιλισός φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

«ΚΑΪΝ»

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ ΦΑΜΠΡ ΝΤ' ΟΛΙΒΕ

Ο «Καΐν» του Λόρδου Βύρωνος υπήρξε ένα δραματουργικό έργο, σχεδόν ανατρεπτικό, και προκάλεσε ποικίλα σχόλια στην εποχή του. Ο Φάμπρ ντ' Ολιβέ σχολιάζει με έναν μεγαλειώδη μεταφυσικό τρόπο τους στίχους του ποιήματος αυτού.

- Ο Φάμπρ ντ' Ολιβέ και ο Τεκτονικός Τύπος της Ουρανίου Γεωργίας.
 - Η Πυθαγόρειος Μύησή του και η φιλοσοφική ανάπτυξη του Πυθαγορείου θεωρήματος.
- Ιστορικές αναφορές που επεξηγούν γιατί το κλειδί της εσωτερικής ερμηνείας της Γενέσεως της Παλαιάς Διαθήκης έχει χαθεί.
- Η απόκρυψη του εσωτερικού νοήματος της Γενέσεως από τους Εσσαίους και η σκόπιμη παράφρασή της.
 - Ο ντ' Ολιβέ ερμηνεύει την Γένεση με βάση το τριπλό νόημα των ιερογλυφικών που κληροδότησε ο Μωυσής ως ιερέας του Οσίριδος.
- Τα ονόματα Αδάμ, Εύα, Καΐν, Άβελ, Σηθ κ.λ.π., δεν αποτελούν ιστορικά πρόσωπα αλλά συμπαντικές Αρχές και Ιδιότητες που εξελίσσονται σταδιακά εντός του Σύμπαντος (Μακρόκοσμος) και εντός του Ανθρώπου (Μικρόκοσμος).
- Η εισδοχή του Λόρδου Βύρωνος στους Καρμπονάρους και η μύησίς του στον Τεκτονισμό.
- Ο ντ' Ολιβέ αντιτίθεται στον «Καΐν» του Βύρωνος όχι σε λογοτεχνικό αλλά σε φιλοσοφικό και εσωτερικό επίπεδο.
 - Ο Καΐν και ο Άβελ αποτελούν αντίστοιχα την επεκτατική και την συστατική δύναμη του Σύμπαντος. Η πρώτη υπερισχύει καταπνίγοντας πρόσκαιρα την δεύτερη για να δημιουργήσει τις μορφές.
- Η εσωτερική ερμηνεία της πτώσεως του Αδάμ και του πειρασμού της Εύας από τον Όφι.

Τιμή 43€. Το Βιβλίο σας το αποστέλλουμε χωρίς έξοδα αποστολής.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Τ.Θ. 51 134, 145 10 Κηφισιά

Τηλέφωνο: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513

<http://tetraaktys.cjb.net>

e-mail: tetrakty@otenet.gr